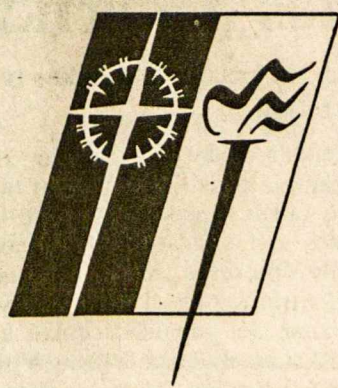

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 43 (2590) 1999 SPALIS-OCTOBER 26 •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185

STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Koki vainiką padėti?

Priartėjome prie paskutiniųjų šio šimtmečio (ir jau tūkstantmečio) Vėlinių. Jei tai būtų tik kalendorinė reikšmė, apie ką čia reikėtų kalbėti?

TACIAU 2000 metų sukakties išvakarėse prie degančių žvakelių kapinėse didieji prabėgusių metų ir šimtmečių skaičiai patys prabyla pranašų balsais – per tą visą ilgą ilgą laiką kai kuriems viena minutė buvo brangesnė už visą gyvenimą, vienas atodūsis ir viena maldelė atsakė į visus klausimus, dėl kurių daugelį metų teko kankintis. Kitiems ir visas gyvenimas nieko nereikšė, nors jo troško vis daugiau ir daugiau. Treiems gyvenimas buvo pavirtęs viena didžiule padėka Dievui, leidusiam grožėtis degančiais rudens saulėlydžiais. O visi jautė tą patį gyvybės pulsą iki paskutinio atsisveikinimo – ir puošniose Vakarų koplyčiose, ir Sibiro tremties lūšnelėse, ir granatų bei aiktelėjimų siaubinguose disonansuose... Savų artimųjų kančios ir netektys palieka randus palikuonims; tėvų mirtys ir žūtys vis primenamos juodais kaspinais perrištomis vėliavomis didžiųjų iškilnių metu; pasaulyje kas minutę išnykstančių žmonių ir nežinomų žmonių pradimai versta verčia susimąstyti, akivaizdžiau suvokti tą amžinybės ratą, kuris dažnai išreiškiamas paprastais žodžiais – vieni išeina, kiti ateina. Niekas negali iš to rato pasitraukti, niekaip atsipirkti, kad toji žemiška kaita jo neliestų. Ji liečia visus. Nei išvaizda, nei nuopelnai, nei turtas ar mokslas – niekas to sukimosi nestabdo. Ką bebūtum padaręs, kaip pagarsėjęs – kaina per mažą išlikti nepaliestam. Užtat Vėlinių proga reikėtų prisiminti, kad išlikimo klausimas sprendžiamas visai kitu būdu.

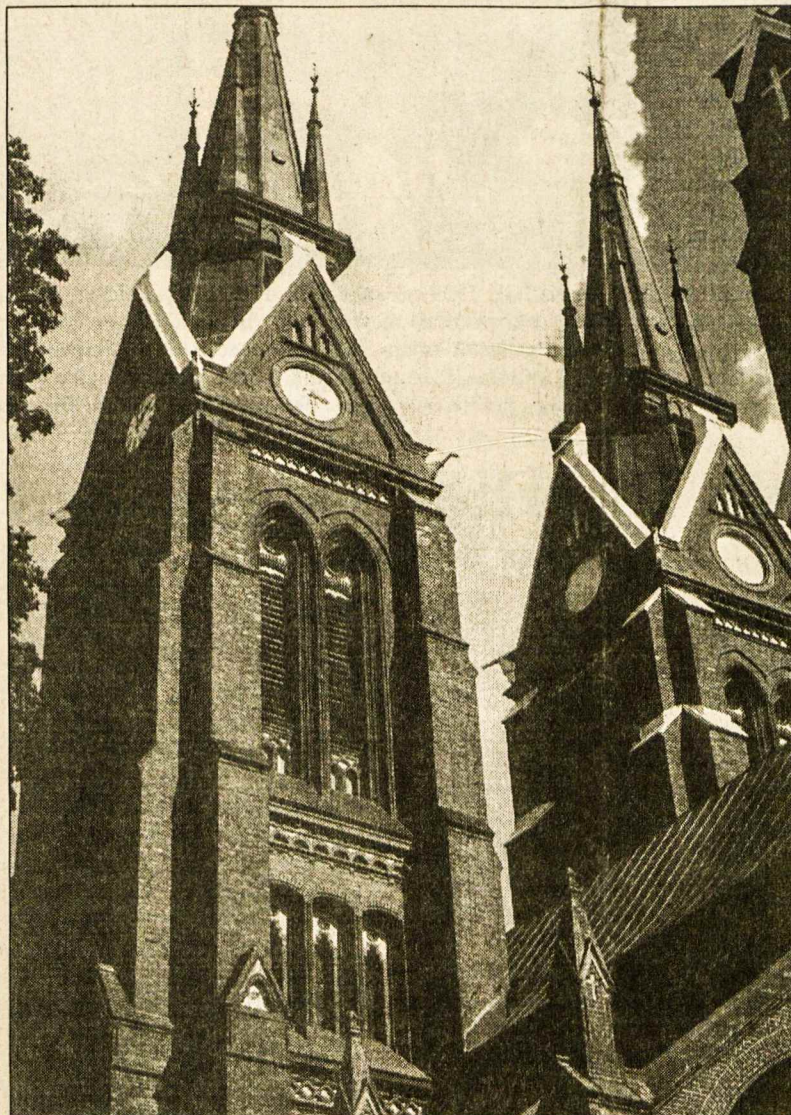
TARP visų svarstymų apie gyvenimą ir mirtį, apie neišvengiamus liūdus, sukrečiančius ar ramesnius pokyčius prasikiša ir kasdien skleidžiamos žinios, statistikos, skelbiamos gyventojų skaičius pasaulyje, žmonių mirtingumą bei gimstamumą atskiruose kraštuose ar kontinentuose. Mums, lietuviams, rūpi Lietuva. Pasikartojantys statistiniai duomenys – ne mūsų naudai. Vis mirtingumas didesnis už gimstamumą. Kyla nerimą keliantis klausimas, kaip ilgai tai tęsis? Negi kada bus paskutinio lietuvių šermenys? Jei bus, kas jose kalbės, kas atsisveikins, kas kalbų klausys ir kokia kalba bus kalbama?.. Štai kur tamsioji perspektyva aštriais ašmenimis skrodžia Lietuvos ateities viziją, apie kurią tiek daug kalbame, kartu lyg kažko ir laukiame, tartum ateitis ne nuo mūsų priklausytų. Kai kasmet Vėlinių metu susikaupe graudžiai prisimename mirusius artimuosius ir už juos meldžiamės ir kai gyvenimo-mirties rate tematomę vieną ar kitą asmenį – ką reikėtų daryti, kaip dejuoti ir verkėti matant mirštančią tautą, sunkiai besulaikomą savųjų šaknų byrėjimą į dulkes. Ką tada bereikšia vieno kurio nors žmogaus gyvenimo saulėlydis prieš tą didįjį visos tautos saulėlydį, tautos, kuri šimtmečius raidėjo atlaikiusi baisiausius smūgius, prisikėlė laisvam nepriklausomam gyvenimui? Apmąstymai ir statistikos susipina į skaudžių dyglių vainiką, kurio turbūt niekas nedirbtų padėti prie antkapio. Ir kai pasirodo, kad jau nebėra jokio geresnio pasirinkimo, kai liūdna, šalta, net klaiku, kai Vėlinės aplink (gal iš viso jau paskutinės) – belieka prisiminti, kad ten, kur kapas, yra ir prisikėlimas. Belieka prie antkapio akmens padėti kad ir kuklų, bet gyvą tikėjimo vainiką. Gal dėl to pasikeis ir liūdny statistikų duomenys? Kas žino? Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Politikos veteranui - 80

Pierre E. Trudeau, vienas iš spalvingiausių buvusių Kanados ministrų pirmininkų, atšventė savo 80-tąjį gimtadienį. Ta proga jis buvo atskraidintas iš Montrealio, kur šiuo metu dirba vienoje teisinių bendrovių kaip vyresnis patarėjas, į savo buvusią rezidenciją (24 Sussex Drive) Otavoje. Dabartinis ministras pirmininkas J. Chretien su žmona jam surengė gimtadienio pokylį. P. E. Trudeau išbuvo ministrininku 16 metų. Žymesni jo vadovavimo laikų pasiekimai buvo perkėlimas konstitucijos iš D. Britanijos bei įvedimas Teisių ir privilegijų statuto ("the Charter of Rights and Freedoms") 1981 metais, įteisinimas dvikalbystės – anglų ir prancūzų kalbos paskelbimas lygiateisėmis visoje Kanadoje. Jis taip pat griežtai ir greitai sutarė Kvebeko separatistų teroristinę grėbę, paskelbdamas provincijoje laikiną karo stovį. Dabartinis ministras pirmininkas, kuris anksčiau už Trudeau (1963 metais) buvo išrinktas į parlamentą, išstarnavo 15 metų jo ministrų kabinete įvairiose pareigose. Trudeau, pradėjęs savo politinę karjerą viengungiu, vėliau vedė Britų Kolumbijos senatoriaus dukterį Margaret, susilaukė trijų sūnų, išsikyrė prieš pasitraukdamas iš aktyvios politi-

nės veiklos; neseniai vienas iš jo sūnų tragiškai žuvo beslidinėdamas Kanados vakarų kalnuose. Nauju CBC vadovu paskirtas Montrealio verslininkas Robert Rabinovitch, 56 metų amžiaus. Jis tas pareigas perims nuo lapkričio 15 dienos. Šis svarbus Kanados kultūrinis postas buvo neužimtas nuo liepos mėnesio, kai buvęs vadovas Perrin Beatty staiga pasitraukė iš pareigų. Paskutiniu laiku CBC ("Canadian Broadcasting Corporation") biudžetas buvo gana smarkiai apkarpytas, CRTC – federacinė įstaiga, reguliuojanti CBC veiklą, atsisakė patvirtinti eilę prašytų leidimų specialioms programoms, ir CBC šiuo metu pergvena savo veiklos krizę. Naujasis vadovas, palikęs žymiai pelningesnę privačią poziciją, tikisi atgaivinti CBC prestižą bei jos įtaką Kanados kultūriniame gyvenime. "Tačiau atvirai kalbant," sako R. Rabinovitch, "jeigu laikui baigiantis valdžia bei reguliuojanti įstaiga panorės uždaryti CBC, jį jau uždarys; mano pareiga yra bandyti juos įtikinti, kad CBC yra svarbi ir įtakinga Kanada ir todėl neuždarytina". CBC personalas ir rėmėjai yra patenkinti šiuo paskyrimu. R. Rabinovitch anksčiau yra buvęs (Nukelta į 6-tą psl.)

Švėkšnos gotikinės šventovės bokštai. Šventovė statyta 1900-1905 m. prel. Juliaus Maciejausko pastangomis

Savaitė Lietuvoje

Krizė dėl "Williams" sutarties

Spalio 19 d. neeiliniame vyriausybės posėdyje balsų dauguma buvo priimtas sprendimas pasirašyti sutartį su JAV bendrove "Williams International" spalio 29 d. Kaip skelbia "Lietuvos rytas", posėdžio išvakarėse, ministras pirmininkas Rolandas Paksas (konservatorių partijos valdybos pirmininkas) per televiziją paskelbė apie savo ketinimą nepasirašyti to dokumento, o du nepartiniai vyriausybės nariai balsavo prieš sprendimą ir atsisakė jo pareigų – finansų ministras Jonas Lionginas ir buvęs pagrindinis derybininkas su JAV bendrove ūkio ministras Eugenijus Maldeikis. Laikina finansų ministerio pareigas eis valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministras Sigita Kaktys, o ūkio – žemės ūkio ministras Edvardas Makelis. Atsisakę pasirašyti dokumentą, kurių pasekmės gali sustabdyti Lietuvos ūkio plėtrą, sukelti ekonominę ir finansų krizę. Pasak J. Liongino, sutartyje su "Williams" numatyti 1.4 bln. litų išpareigojimai padidins vyriausybės deficitą šiemet iki 9.8%, o kitamet – iki 12-13%, o "tai yra pirmieji finansų krizės požymiai". Balsuojant dėl sutarties susilaikė Centro sąjungos atstovai, teisingumo ministras Gintaras Balčiūnas. Vyriausybė nutarė "panaudoti visas galimybes pagerinti Lietuvai projektiniuose dokumentuose numatytas sąlygas". Deryboms vadovaus S. Kaktys.

Patvirtino sutartį su Rusija

ELTA skelbia, kad spalio 19 d. Lietuvos seimas patvirtino Lietuvos ir Rusijos federacijos valstybės sienos sutartį. Sutartis buvo pasirašyta 1997 m. Lietuvos ir Rusijos prezidentų Algirdo Brazausko ir Boriso Jelcino. Taip pat buvo patvirtinta sutartis dėl išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo atribojimo Baltijos jūroje. Sienos sutartis įsigalios abiems šalims pasikeitus patvirtinimo rasti. Patvirtinimo procesas Rusijos "Dūmoje" dar nepradėtas.

Ragina tėti bėlą

Lietuvos generalinė prokuratura pateikė skundą Vilniaus apeliaciniam teismui dėl Vilniaus apygardos teismo nutari-

mo, kuriuo žydų genocido kaltinamo Aleksandro Lileikio byla buvo sustabdyta. Generalinio prokuroro pavaduotojas Kazimieras Kovarskas laiko nutarimą nepagrįstu ir siūlo teismo procesą pradėti iš naujo, rašo "Lietuvos rytas". A. Lileikis, buvęs Vilniaus apskritys saugumo policijos viršininkas, kaltinamas Antrojo pasaulinio karo metais prisidėjęs prie 75 žydų tautybės asmenų nužudymo. Apeliacinis teismas skundą ketina svarstyti kitą mėnesį. Pagal dabartinę tvarką teismo procesai nutraukiami, jeigu juose dėl ilgalaikės ligos negali dalyvauti kaltinamieji asmenys. Jeigu seimas priimtų Žmogaus teisių komiteto pirmininko Emanuelio Zingerio parengtas Baudžiamojo proceso kodekso pataisas, pirmosios instancijos teismas galėtų baudžiamąsias genocido bylas nagrinėti ir be kaltinamųjų.

Populiarumas ir pasitikėjimas

"Baltijos tyrimų" apklausos rezultatai, Centro sąjunga būtų laimėjusi rinkimus į seimą, jei jie būtų vykę rugsėjo mėnesį, praneša ELTA. Už ją būtų balsavę 15.8% Lietuvos gyventojų, už LDDP – 8.7%, o už Tėvynės sąjungą (Lietuvos konservatorius) – 7.8%. Apklauso duomenimis, visuomeninė institucija, kuria labiausiai pasitikima, yra Lietuvos žiniasklaida, už kurią pasisakė 75% apklaustųjų. Prezidento tarnybą pasirinko 71%, Kat. Bendriją – 64%, Lietuvos banką – 49%. Lietuvos seimu ir mokesčių inspekcija pasitiki tik 20% apklaustųjų, komerciniais bankais – tik 12%. Duomenys buvo paskelbti "Respublikoje".

Keičiamas vadovas

ELTA praneša, kad ministro pirmininko Rolando Pakso ir ūkio ministro Eugenijaus Maldeikio sprendimu, porą mėnesių "Mažeikių naftai" vadovavęs Vidmantas Macevičius bus atleistas iš generalinio direktoriaus pareigų. Energetikoje išsivysčiusi dabartinei sudėtingai būklei, jų įvertinimu jo patarimas ribotas, jis "ne laiku pateikia kai kuriuos dokumentus, netinkamai tariasi su partneriais". V. Macevičiaus įgaliojimus laikinai vykdė bendrovės ekonomikos ir finansų direktorė Vita Petrošienė. RSJ

Veikėjai politiniuose verpetuose

Rinkimai Austrijoje rado atgarsį ne tik kaimyninėse valstybėse, bet ir Izraelyje. Aštrūs Vyzenhalio pasisakymai apie krikščionis. Vokiečiai domisi lietuvių laimėjimais sporte

KAZYS BARONAS, Vokietija

Po Austrijos parlamento rinkimų šioje Alpių kalnų valstybėje laukiama daug pasikeitimų, kadangi ultradešinioji – Laisvoji Austrijos partija laimėjo beveik trečdalį gyventojų balsų. Jos pirm. Jorg Haider priešrinkiminėse kalbose pasisakė prieš svetimačių antplūdį Austrijon, mesdamas šūkį "Austrija austrams". Tad netiesiogiai buvo paliesti ne tik įvairių tautų atbėgėliai, bet ir Austrijos žydai, nes minėtos partijos siekia, primena fašizmo laikotarpį.

Suprantama, rinkimų pasekmės atsiliepė kaimyninėje Vokietijoje (per 7 milj. svetimų šalių!) bei Izraelyje. Ten plačiai nagrinėjamas J. Haiderio politinis kelias ne tik žiniasklaidoje, bet ir Izraelio knesete. Izraelio užsienio reikalų min. Dovydas Levi pareiškė: J. Haiderio partijoje aiškiai pastebima nacistinė pažiūra. Tokia partija yra nelegali, ir Austrija turi ją uždaryti. Vienoje kalboje J. Haider yra net pasakęs: SS veteranai yra padoraus būdo veteranai.

Pokalbis su Vyzenhaliumi

Bulvarinio Vokietijos dienraščio "Bild" Vienos atstovas tuoj pat nuvyko pokalbiui pas S. Vyzenhalį, paliesdamas ne tik Austrijos rinkimų pasekmes, bet ir Katalikų Bendrijos bei judaizmo klausimus.

S. Vyzenhalio stiprūs krikščionybės ir katalikybės puolimai turėtų rasti atkirtį katalikiškoje lietuviškoje spaudoje, nes jis kaltina katalikus žydų persekiojimu. Jis užmiršta, kad dirbdamas architektu prie barakų statybos ukrainietiškaime Llive, buvo globojamas kataliko vokiečio kariškio, gaudavo ne tik normalų maisto daavinį, bet ir priedus, tačiau nepasidalindavo su savo likimo tautiečiais.

Spaudoje minima, kad S. Vyzenhalis suradęs per vieną tūkstantį žydų žudikų. Prie jų priklauso Adolfas Eichmann (jo pelenai išbarstyti Viduržemio jūroje). Tačiau tikrovė yra visai kitokia. Tiesa, jis jau 1953 m. žinojo, kad A. Eichmann gyvena Argentinoje, surado net vokiečių, kuris turėjo paliudyti A. Eichmano tapatybę, bet už tai prašė 1,800 dol. S. Vyzenthal turėjo tik 1,300 dol., likutį prašė pridėti Pasaulio žydų kongreso pirm. Nahum Goldmaną. Šis, pasitaręs su padėjėju rabinu Abraom Kalmanavičium, reikiamos sumos nedavė, nes abu tikėjo, kad A. Eichmann gyvena Damasko. (Plačiau apie S.V. esu rašęs anksčiau "TZ").

1961 m. Izraelyje įvyko rinkimai. Ben Gurian'ui reikėjo didelio laimėjimo, tad A. Eichmann'o paieškas jis pavedė stipriausiai pasaulyje Izraelio "Mossad" slapta tarnybai. Ji pagrobė A. Eichmann'ą ir lėktuvu pristatė Izraelio teismui.

Krikščionys – antisemitai

Pereikime prie S. Vyzenhalio pasisakymų žydų ir krikščionybės, ypač Katalikų Bendrijos klausimais.

Jo nuomone, žydai Vokietijoje buvo persekiojami 1700 metus, nuo pat jų atvykimo. "Tai sena ne tik žydų istorija, – sako S.V., – bet ir krikščionių, kurie žydus persekiojo". Dienraščio bendradarbis: "Jūs metaite kaltę krikščionybėi". S. Vyzenhalis: "Ne krikščionybėi, bet krikščionims. Jėzus buvo žydas, Jo motina, Jo šeima. Judaizmo dešimt įsakymų yra krikščionybės pagrindas. Pradžioje krikščionybė buvo romėnų persekiojama sekta! Krikščionys apsaugos ieškojo sinagogose, o nacių laikais žydai katalikų šventovėse". S. Vyzenhalio nuomone, krikščionys yra didžiausi antisemitai.

Gražiai S.V. atsiliepia apie dabartinį popiežių Joną Paulių II-ąjį, pažymėdamas, kad nė vienas popiežius nekovojo tiek su antisemitizmu, kiek dabartinis šv. Petro įpėdinis. S. V. nėra linkęs užmiršti praeitį, nes nusi-kaltimai prieš žydus gali vėl pasikartoti.

Pradžioje spalio mėn. seniausiose Berlyno žydų kapinėse buvo išversti paminklai. Vokietijos sostinės žydų bendruomenės pirm. A. Nachama reikalauja vyriausybę įrengti aplink kapines foto kameras, kurios būtų sujungtos su policijos nuovada. Kaltė metama neonaciams. Jie kaltinami taip pat išsprogdinimu buv. Vokietijos žydų bendruomenės pirmininko Galinskio kapo. Berlynas yra didžiausias Vokietijos žydų telkinys. Jame gyvena per 10,000 žydų. Daugumas jų – iš Rusijos. Užėgose, kavinėse girdima rusų kalba, rusiškos dainos. Antroje vietoje – Frankfurtas – 5,000 žydų.

Domisi sportu

Po ilgesnės pertraukos Vokietijos žiniasklaidoje vėl nuskaubė Lietuvos ir lietuvių vardas. Tai nuopelnas mūsų dviratininkų ir krepšininkų. Šaunios mūsų moterys puikiai pasirodė pasaulinėse dviračių pirmenybėse Italijos Veronoje. Televizija parodė E. Pučinskaitę, kuri pirmoji pasiekė baigmę, nuvažiuodama 113 km. nuotolį per 2 val. 59 min. 50 sek. Komentatorius pažymėjo, kad per-

nai meisterės vardą laimėjo Lietuvos atstovė Diana Žiliūtė, o šiemet vėl "Litauerin" E. Pučinskaitė. D. Žiliūtė buvo trečia.

Vakaro žiniose, po politinių pranešimų, paprastai seka trumpos sportinės žinios. Kadangi spalio 9 d. vyko Europos futbolo pirmenybių atrankinės rungtynės ir Lietuva žaidė su Skotija (mūsiškiai pralaimėjo 0:3), tad jau pat pradžioje pranešėjas pareiškė, kad stebėti Lietuvos Skotijos rungtynių žiūrovai su duplelinėmis dūdom į stadioną nebuvo įleidžiami. Priešasčių pranešėjas nenurodė.

Europinė mafija

Platų straipsnį apie pasaulinės mafijos veiklą išspausdino savaitraštis "Bild am Sonntag". Tarptautinės policijos atstovai kovai su tarptautine mafijos organizacija nurodė, kad organizuotos europinės gaujos savo techniniais įrengimais, organizuotumu lenkia pačią policiją. Europinės mafijos metinė apyvarta siekia 375 milijardus dol. Rusiška mafija yra stipriausia. Jai priklauso įvairių tautybių atstovai – ukrainiečiai, lenkai, vokiečiai, turkai, albanai, čekai, izraelitai, čėčėnai ir t.t. Straipsnio autorius mini ir lietuvių. Turkai prekiauja narkotikais, čėčėnai ir albanai priima "užsakymus" žudynėms, lietuviai vilioja jaunas moteris geriams uždarbiams Vakarų pasaulyje. Atvežę į Vokietiją ar kitą valstybę mafiozai jaunas moteris parodo savaidautojams.

Kertinis Raudondvario pilies bokštas

Nuotr. Vyt. Maco

Šiame numeryje

Koki vainiką padėti?

Kaip reikėtų dejuoti ir verkėti matant mirštančią tautą?

Veikėjai politiniuose verpetuose

Stiprūs krikščionybės puolimai turėtų rasti atgarsį spaudoje

Per skausmus į garbę

Prie mirti nuteistojo prieti buvo neįmanoma

Tūkstantinės istorijos kraštas Iranas

Atnešė vandens pypkes, ir galėjom išbandyti jos skonį

Kur ažuolai ošia

Žmonės nuoširdžiai priima kiekvieno kūrybą

Ar sodybos ir miškai lygiai priglaudė visus?

Jaunų kovotojų likimas knygoje nusakomas "iš kitos pusės"

Ne tik stovyklavome, bet ir dirbome

Darbščiausi vyrai buvo užsidėję "Romuvoje" pasidarbuoti

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52, garbės – \$62. Oro paštu į užjūrius – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos vyskupų vizitas "ad limina Apostolorum" Romoje įvyko rugsėjo 12-20 d.d. Per tokį vizitą vyskupai pateikia Šv. Tėvui savo veiklos ataskaitą, aplanko Šventojo sosto įstaigas, patriarchalines bazilikas, apaštalių kapus ir kitas šventas vietas. Lietuvos vyskupai įvairiomis dienomis aukojo Mišias atskirai, o rugsėjo 16 d. Šv. Pauliaus bazilikoje koncelebravo Mišias kartu visi Lietuvos vyskupai. Rugsėjo 17, penktadienio rytą, jie bebaigiantys savo vizitą, Mišias aukojo kartu su popiežium Jonu Paulium II.

Tarptautinė katalikų moterų konferencija vyko rugsėjo 3-5 d.d. Vilniuje tema "Katalikų moterys Rytų ir Vidurio Europoje: jų veikla ir ateities perspektyvos". Tokią konferenciją sušaukti pernai vykusioje visos Europos katalikų moterų konferencijoje Šveicarijoje pasiūlė Lietuvos katalikų moterų sąjungos pirmininkė ir švietimo bei mokslo viceministrė G. Palokienė. Pasak jos, Rytų ir Vidurio Europos moterys turi visiškai kitokių joms būdingų aktualių problemų. Juk joms tekę pergyventi komunistų priespaudą. Konferencijoje dalyvavo apie 80 atstovių iš Lietuvos, visų Rytų ir Vidurio Europos valstybių bei svečių iš Anglijos, Olandijos, JAV-bių, Vokietijos. Konferenciją sveikino Lietuvos vyskupų konferencijos ir vyriausybės atstovai. Pasaulio katalikų moterų organizacijų sąjungos prezidentė Marija-Luiza Vejk-Vande Ven (Olandija), Pasaulio lietuvių katalikų moterų organizacijų pirmininkė Aldona Šlepetytė-Janačienė. Konferencijoje svarstytos trys pagrindinės problemos: dvasinis ugdymas ir auklėjimas, šeimos institucijos stiprinimas, moters ekonominės-socialinės padėties gerinimas ir dvasinis tobulėjimas.

Penktoji katalikų dailininkų kūrinių paroda buvo atidaryta rugsėjo 22 d. Maironio lietuvių literatūros muziejuje Kaune. Ją atidarė Kauno arkivyskupijos bažnytinio meno komisijos sekretorė dr. L. Šinkūnaitė. Parodos tema "Dievas yra meilė", skirta 2000-tųjų metų jubiliejui. Penki kauniečiai dailininkai išstė 16 darbų. Dr. L. Šinkūnaitė per atidarymą supažindino su šiais dailininkais: A. Žiupsnyte, L. Striugu, E. Saladziūni, A. Kvedarauškiene ir S. H. Gravrogkaite.

Kauno arkivyskupijos šeimos centre rugsėjo 23 d. susirinko pirmą kartą "Gyvybės draugų" klubas, kurį sudaro apie 30 įvairaus amžiaus ir skirtingų užsiėmimų žmonių. Jie pasidalino savo patirtimi, skleidžiant gyvybės kultūrą bei pasiekė naujausią informaciją. Lietuvos šeimos centro direktorė N. Liobikienė trumpai apžvelgė dabartinę būklę Lietuvoje, ypač pažymėdama kovos už gyvybę svarbą kasdieniniame gyvenime. Klubas dalyviai, pasiskirstę grupėmis, svarstė kaip teisingai suprasti žmogaus vertę ir orumą.

Kauno arkivyskupijos "Caritas" darbuotojai veikė visą vasarą. Kasdien buvo pamaitinama 800 asmenų, o vaikams suorganizuotos stovyklos Pažaislio vienuolyne ir Palangoje. Kai kuriose parapijose vaikai buvo maitinami savaitgaliais. "Caritas", prieš prasidedant mokslo metams, nepasiturinčių tėvų vaikams parūpino mokymo priemonių. Po ilgų derybų Kauno miesto taryba pritarė steigti vaikų priežiūros, ugdymo bei reabilitacijos dienų centrą.

Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centras rugsėjo 11 d. Vilniuje

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor), Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

- MLS skelbimas
- Komisas 3 1/2%
- Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

je, prie Šv. Teresės šventovės, buvusiame karmelitų vienuolyne, ryšium su artėjančiu krikščionybės jubiliejum, suorganizavo Arkivyskupijos jaunimo dieną "Tūkstantmetis kaip viena diena". Į šį renginį susirinko apie 800 jaunimo, nustebindami savo įvairumu. Veikė 20 grupių, kurios svarstė žmogaus teises, ekologiją, Lietuvos krikštą, kunigystės bei vienuolystės pašaukimą ir kitus dalykus. Grupėms vadovavo kunigai A. Saulaitis, SJ, A. Gustaitis, SJ, J. Sasnauskas, OFM, ir kiti. Vilniaus arkivyskupijoje apie 35 nuosimčius katalikų yra lenkai. Nors grupėse nebuvo lenkų kalbos, pamaldose buvo giedama ir lenkų kalba. Arkivysk. A. Bačkis savo lietuvių kalba pasakytą pamokslą su trumpėmis išvertė ir į lenkų kalbą. Jis ragino jaunimą stengtis pažinti Dievo meilę.

Prel. Vytautui Kazlauskui, ilgamečiui Vatikano lietuviškų laidų radijo rengėjui bei redaktoriui rugsėjo 23 d. Kauno apskrities viešosios bibliotekos buvo surengtas pagerbimo vakaras bei susitikimas su visuomene. Prel. V. Kazlauskas gegužės 7 d. šventė 55 metų kunigystės sukaktį, o rugsėjo 5 d. savo 80 metų amžiaus sukaktį. Jis trisdešimt metų darbovosi Vatikano radijo lietuviškų laidų rengime bei vadovavime. Susitikime kalbėjo arkiv. S. Tamkevičius, išskeldamas Vatikano radijo lietuviškų laidų reikšmę pavergtam karštui bei persekiojamai Bažnyčiai, kartu dėkodamas prelatui už ištermingą ir itin lietuviškai naudingą darbą. Buvo perskaitytas kardinolo V. Sladkevičiaus sveikinimas, pabrėžiantis svarų prelatui įnašą Lietuvos akademinei bendruomenei ir jo pasiaukojimą rūpinantis beglobiais vaikais. Vytauto Didžiojo universiteto proktorius E. Aleksandravičius ir Katalikų teologijos fakulteto dekanas prel. S. V. Vaičiūnas dėkojo prel. V. Kazlauskui už jo indėlį ugdati jaunąją kartą ir apjuosę jubiliejine tautine juosta.

Lenkijoje, buvusioje Štuthof koncentracijos stovykloje, dabar muziejuje, rugsėjo 5 d. buvo paminėta Lenkijos okupacijos ir šios stovyklos 60 metų sukaktis. Šioje stovykloje tarp kitų lietuvių tautos atstovų buvo kankintais ir kun. Alfonsas Lipniūnas, kurio palaikai iš Lenkijos, Pucko miestelio, prieš 10 metų buvo parvežti ir palaidoti Panevėžio katedros šventoriuje. Štuthof koncentracijos stovyklos muziejaus teritorijoje Mišias su Gdanskio arkivyskupu bei keliolika svečių kunigų Mišias koncelebravo Panevėžio katedros klebonas mons. J. Antanavičius. Bendroje maldoje prisimintas ir kun. A. Lipniūnas, prašant Aukščiausiojo, kad jis būtų paskelbtas palaimintuoju.

MIELAI BROLIENEI - DĖDIENEI a.a. DANUTEI ŽEMAITIENEI iškeliauvus į amžinybę,

reiškiame nuoširdžią užuojautą dukrai AUDRONEI, sūnui SAULIUI su šeima –

teta Agnė Bajoraitienė su šeima
(Šiluva-Lietuva)
dėdė Juozas ir Sigutė Žemaičiai
(Cicero, IL)
pusbrolis Gintaras, Regina, Pauliukas,
Lauren Žemaičiai (Lombard, IL)

VAIZDAI IŠ STUTHOFFO KALINIŲ PAGERBTUVIŲ DANCIGE 1999 m. rugsėjo 5 d. 60-čio sukakties proga. Viršuje: iškilmės dalyviai eina į pamaldas, jų tarpe – Dancigo arkivyskupas metropolitas dr. Tadeusz Goclovski ir mons. Juozas Antanavičius; pažada vėliavos tų valstybių, kurių piliečiai kalėjo Stuthoff'e (ketvirtoji – Lietuvos vėliava). Žemiau: muziejaus parodoje knygos apie įvairių kraštų kalinius, (pirmoji apie kun. Alf. Lipniūną); Dancige (20 km nuo Stuthoffo) iškilmėse dalyvavę lietuviai – Mykolas Pečeliūnas, mons. Juozas Antanavičius, Pilypas Narutis, vaishinami seselių elzbietiečių

Per skausmus į garbę

Kun. Alfonsas Lipniūnas kelyje į palaimintuosius

Gražią saulėtą 1999 m. rugsėjo 5, sekmadienį, Dievų miško (Vokietijoje) aikštėje, papuoštoje Europos valstybių vėliavomis, tarp kurių ir Lietuvos, ėmė rinktis žmonių minios. Įžygiavo kariai, įvairios organizacijos su vėliavomis ir vainikais, gausi dviasikiška su aukščiausiąja Katalikų Bendrijos vadovybe, o juos sekė ir būrelis tų, kurie šioje erdvėje buvo atvežti kurti "naująją Europą" – dar gyvi išlikę buvę politiniai kaliniai. Čia prieš 60 metų atvežti 300 lenkų (iš jų vienas dar gyvas) belaisvių pradėjo statyti kacetą, kurio vardas mums, lietuviams, gerai pažįstamas – Stuthoff.

Stuthoffas (lietuviškai gal – "Kumelkiemis"). Prūsijos (Mažosios Lietuvos) kampuptyje prie Vyslos upės. Su tuo "Kumelkiemiu" ypatingai vaizdžiai mus supažindina knygomis poetas Balys Struoga – "Dievų miškas", kun. prof. Stasys Yla – "Žmonės ir žvėrys" ir istorikas dr. Antanas Kučinskas – "Už spygliuotų vielių" ir kiti savo atsiminimais.

Šį kartą dvasinio susitelkimo sekmadienį maldos ir giesmės nuaidėjo ir trys karių šūvių salės nuskambėjo Dievų mišku, primenančios ne tik ypatingą dvasinį ryšį su nukankintaisiais, kuris tikintiesiems į Dievą, ir prisikėlimą ir į amžinąjį gyvenimą yra didžioji šio laikino gyvenimo esmė. Tai kone ir trimufas žmogaus kaip Dievo kūrinio, išreikštas paskelbimu popiežiaus Jono Pauliaus II 108-nių nukantintų nacių kacetuose kunigų palaimintaisiais.

Mums, lietuviams, atvykusiems į šią vietą, dabar jau Valstybinį Lenkijos Stuthoffo muziejų, buvo taip pat didelė dvasinė šventė, kurioje buvo meldžiamasi ir už lietuvius, nukankintus Stuthoff'e. Ten šv. Mišių maldose, kartu su paskelbtais palaimintaisiais, buvo įjungtas ir kun. Alfonsas Lipniūnas. Apie pastarąjį labai šiltai atsiliepė savo pamokslė Dancigo metropolitas arkivyskupas dr. Tadeusz Goclovski.

Kun. Alfonsas Lipniūnas buvo įjungtas maldose ir po pamokslų prašant jį "įjungti į Dievo malonę kaip Dievo tarną" ir

visiems atsakant "prašome, išklausyk mus Viešpatie!". Šv. Mišias kartu su Gdanskio metropolitu atnašavo Elbingo vyskupas dr. Andriejus Sliwinski, vysk. dr. Juozas Wysocki, Torunės vyskupas Andriejus Suski. Su jais šv. Mišias atnašavo ir Panevėžio katedros klebonas monsignoras Juozapas Antanavičius. Pastarasis labai rūpinasis kun. Alfonso Lipniūno iškilimu.

Keliui į palaimintuosius greičiau reikia, kad tie, kurie pažinojo, pasisakytų apie jį. Jų daugiau pasisakymų bus apie kun. Alf. Lipniūną, juo lengvesnis ir greitesnis bus kun. Alf. Lipniūno kelias į palaimintuosius. (Pasisakymus siųsti: Mons. J. Antanavičius, Vysk. Paltaro ko g. 12, Panevėžys LT-5300).

Drauge su kun. Alf. Lipniūnu tenka prisiminti ir kun. Stasį Ylą, kurį gerai prisimena kanadiečiai ir amerikiečiai, ne taip seniai išsiskyrusį iš mūsų tarpo. Jų apaštališumą Stuthoff'e buvo ypatingo pobūdžio. Atsimenu, kai net pačių kalinių buvo baiminamasi, kad jie, patys atsiųsti sunaikinimui, nesisaugo ir slapta atnašaudami šv. Mišias išstato save į mirtiną pavojų. Saugodavome, kad nežinotų ir nepajustų kiti kaliniai, kai slapta buvo atnašaujamos šv. Mišios. Mišios buvo laikomos šluotu ir barakų valymo priemonių sandėlyje. Jame galėjo tilpti tik du žmonės – kunigas ir patarnautojas. Kas nors iš mūsų būdavo šluotą laikydami ir aplink valydami... Vėliau, kai karo frontas priartėjo, išdrįso sekmadieniais barako erdvėje visi susirinkti šv. Mišiose ir net tyliai giedoti, budint porai lauke ir pranešti, jei SS-manas ateitų. SS-manai dažnai slapta įsibraudavo į mūsų baraką jį tikrindami.

Egzekucijos (pakorimas arba sušaudymas) Stuthoff'o kacetė buvo vykdomos dažnai, rečiau grupinės egzekucijos. Visada kun. Alf. Lipniūnas arba kun. St. Yla būdavo slapta prašomi religinio patarnavimo nutiestiesiems, kad ir iš tolo, nes prie mirties nuteistojo prieiti buvo neįmanoma.

Man ypač prisimintina Lenkijos karių grupė, atsiųsta į Stuthoff'ą 1944 m. vasarą sušaudyti. "Appell'yje" (tai kasdieninis rytmečio kalinių patikrinimas) stovėdavo visi kaliniai Stuthoff'o aikštėje rikuotėje, kol visi suskaičiuojami. Ir mums, Lietuvos įkaitų grupei, reikėdavo stovėti, kad būtume kartu su visais suskaičiuoti. Tą specialią dieną aikštėje, Appell'io metu, kitoje kelio pusėje (tą kelią vadino Himlerio alėja) priešais mūsų grupę, išrikiavo ir tuos lenkų karius, skirtus sušaudyti. Oficialiai jie turėjo nežinoti, kad bus sušaudyti, bet per komendanto raštinę dirban-

PILYPAS NARUTIS

Šiuosius (ten sukinėdavosi ir prof. B. Sruga) buvo sužinota apie Berlyno sprendimą. Lenkai pranešė kun. Alf. Lipniūnui ir kun. St. Ylai. Susitarta, kad Appell'io metu bus duodamas šitam karių būriui nuodėmių atleidimas. Tą paslaptį žinojau, ir man buvo tas momentas įdomantis. Mačiau kaip per visam lageriui duodama Appell'io komanda "Mützen ab!" (kepurės nuimti), visiem ramiai stovint, kun. Alf. Lipniūnas ir kun. St. Yla, žengtelėjo pirmyn ir peržegnojo... Priešais stovintis, už kokių 15 metrų išrikuotas lenkų karių būrys persižegnojo, o kai kurie iš jų stipriai sulingavo. SS-manai viduryje aikštės, tuo "Mützen ab" metu oficialiai pridedami raportą, viso to nė nepastebėjo. Tai buvo didelė rizika kunigams.

Po Appell'io visiems kaliniams iš aikštės į darbą išėjus, šitai lenkų karių grupei buvo įduoti kastuvai. Sudarė įspūdį, kad jie bus vedami, kaip ir visi kaliniai, normaliai dirbti. Prisi-statė juos "į darbą lydėti" keliolika ginkluotų SS-manų, kai normaliai lydėdavo tik vienas SS-manas. Mačiau kaip pro vartus išvarius karius SS-manai iš visų pusių juos apsupo.

Neilgai truko. Gal peržygiavo jie visi didžiąją smėlėtą aikštę, už spygliuotų vielų tvoros nusitiesusių toli iki miško, ir išgirdome šūvius – nereguliarus, lyg iš kulikovaidžio. Vėliau išgirdome lenkų aiškinimus, kad toji karių grupė susitarusi tarpusavyje taip lengvai nepasiduoti: priartėję prie miško visi pasklėdė į visas puses... Nė vieno jų gyvo nelikė, bet... buvę sužeistų ir SS-manų.

Mūsų, Lietuvos įkaitų, grupei iš viso buvo uždrausta susisiekti ir kalbėtis su kitais kaliniais. Gyvenome atskirame barake. Mus dviasikiškai stiprino ir kun. Alfonsas Lipniūnas, ir kun. Stasys Yla. Visi mūsų ryšiai su kitais kaliniais pagal kacetą administracinį potvarkį buvo nelegalūs, tačiau labai glaudūs. Po dažnai atnašaujamų slapčių Mišių buvo išnešiojamos į visą lagerį Komunijos. Buvo susidaręs ypatingas "paštas", degtukų dėžutės buvo panaudotos Komunijai perduoti ir dalinti. Kunigai rizikavo, palaikė ryšius su kitais.

Ryšiai su lenkais ypač pagyvėjo, kai buvo atvežti Varšuvos sukilimo organizatoriai. Artėjant Raudonosios armijos frontui, kalinių skaičius stipriai augo. Krematoriumai nebesuspėjo deginti, ir didėjančių lavonų skaičių turėjo sunaikinti laužai. Kun. Alf. Lipniūnas ir kun. St. Yla, gausėjant kalinių skaičių, buvo vis labiau ir labiau apsunčinti. Kun. Alf. Lipniūnas geriau mokėjo lenkiškai, aptarnavo dviasikiškai daugiau lenkus, o

(Nukelta į 3-čią psl.)

Nauja ašis prieš Ameriką

Kinijos-Indijos-Rusijos koalicija grasina Amerikos ir pasaulio taikai

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Amerikos užsienio reikalų ministerijos specialistai seka stiprėjančią ryšį ir padidėjusį bendradarbiavimą tarp Kinijos, Indijos ir Rusijos.

Šios trys didžiulės valstybės yra įsitikinusios, ypač po ŠAS bombardavimo Jugoslavijos, kad atėjo laikas kontroliuoti Amerikos karines pajėgas.

Šiuo metu dar nėra oficialiai pasirašyta sutartis "Eurazija", anti-ŠAS ašis. Tačiau kariniai strategai yra susirūpinę, kad susijungus 2.5 milijono gyventojų karinė jėga su atominių ginklų atsargomis sudarys pavojų Amerikos kariniam vyravimui pasaulyje.

Jau dabar Pekingas ir New Delhi parūpino Maskvą naujausius ginklus kovos lėktuvams ir povandeniniams laivams. Dėl šių ryšių, Rusija aprūpino Kiniją su SSN-22 laivų raketomis, kurios grasina Amerikos 7-tajam laivynui.

Buvęs Rusijos ministeris pirmininkas E. Primakovas savo vizito metu New Delhi pabrėžė

reikala sudaryti strateginį trikampį, kuris tarnautų trijų tautų taikai ir pastovumui. Be to, šios aršios valstybės turi bendrus interesus, nori pastovios Centrinės Azijos! Taip pat kyla baimė dėl augančios įtakos kariskai nusiėkusio islamo. Visos trys valstybės buvo priešingos Amerikos bombardavimui Jugoslavijos.

Kinija ir Indija greitai laiku pradės derybas saugumo reikalais. Rusijos prez. B. Jelcinas pareiškė, kad jau dabar Rusija ir Kinija yra strateginiai partneriai. Hong Kongo laikraščiai pranešė, kad Jelcinas ir Kinijos prezidentas Jiang Zemin pasirašė sutartį, kuria Rusija duoda du "Typhoon" klasės povandeninius laivus atominių raketų transportui.

Vašingtono kariniai specialistai perspėja: jeigu Amerika žaisdama savo kortomis sukels naują įtampą, gali nukentėti.

Evoliucija vyksta ir toliau, telkiasi naujos ašies pastangos sustabdyti Amerikos įsigalėjimą pasaulyje.

ATA

DANUTEI ŽEMAITIENEI,

buvusiai aktyviai mūsų pensininkų klubo narei ir dainos vieneto choristei, iškeliauvus amžinybėn, skaudžiai pergyvename jos netekimą ir giliai užjaučiame jos dukrą AUDRONĘ ir sūnų SAULIŲ su šeima bei visus artimuosius –

Hamiltono pensininkų klubas "Ąžuolas"

ATA

DANUTEI ŽEMAITIENEI

mirus,

jos dukterį AUDRONĘ, sūnų SAULIŲ su šeima ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Jonas, Saulė, Darius, Ramona,
Viktoras ir Aldona Remesat

ATA

ROŽEI AUGUSTINAVIČIENEI

mirus,

liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame sūnus – ALBERTĄ, STASĮ, dukras – ELENA, STASĘ ir jų šeimas –

Danutė ir Motiejus Jonikai Alina ir Kazys Žilvyčiai
Frances ir Anicetas Povilauskai

ATA

ROŽEI AUGUSTINAVIČIENEI

mirus,

dukra ELENUTĘ RUGIENIENĘ, vaikaite – DIANE RUGIENYTĘ, LORENĘ DAVIS su šeima bei visą gausią Augustinavičių giminę nuoširdžiai užjaučiame –

A. S. Steigvilai
Nemira, Petras Fentum

P A D Ė K A

Š.m. rugpjūčio 26 d. Dievas pasiėmė dvi seseris – a.a. JUSTINĄ SRIUBIŠKIENĘ-KAVALIAUSKAITĘ (Collingwoodo) ligoninėje ir a.a. ALDONĄ STADIENĘ-KAVALIAUSKAITĘ (Burlingtone) dukters namuose. Jų netektis yra labai skaudi.

Nuoširdžiai dėkojame visiems draugams už dvasinę pagalbą ir paguodos žodžius mūsų sielvarto valandą. Nuoširdžiausiai dėkojame karstų nešėjams, Prisikėlimo parapijos kunigams už maldas, L. Marcinkutei ir A. Simanavičiui už įspūdingą giedojimą Mišių metu.

Dėkojame visiems už gausią užprašytas Mišias, aukas Lietuvos našlaičiųams Pakruojo dekanate, Tremtinių grįžimo fondui, "Alzheimer Society", "Heart & Stroke Foundation"; šeiminiškai B. Stanulienėi už skaniai paruoštą maistą, visoms ponios, sunėsusioms skanias pyragus. Taip pat dėkojame aukų rinkėjoms, kilniam tikslui dirbusioms – D. Keršienėi, B. Matulaitienei, M. Povilaitienei. Ačiū dr. O. Gustainienei ir A. Sungailienei už aukų globojimą bei paguodos žodžius.

Bonifacas, Jūratė, Rimas su šeima
Daiva, Audrė su šeima,
brolis Pranas Kavaliauskas su žmona

You could be calling **Lithuania** right now for only **\$0.49** a minute!

That's right.
Only **\$0.49** a minute
EVERY MINUTE-ANY DAY YOU CALL
ANY TIME YOU CALL

Altline's new flat rate service guarantees you the lowest long-distance charges from Canada to Lithuania and around the world.

CHECK OUT THESE GREAT LONG DISTANCE RATES:

Austria	\$0.34
Australia	\$0.18
Belgium	\$0.25
Denmark	\$0.39
France	\$0.23
Germany	\$0.18
Poland	\$0.49

NO contract
NO monthly fee
NO hidden cost
NO hassle
NO extra numbers to dial

Call us at: (416) 363-8894 or 1-800-567-8040

WE ALSO OFFER GREAT RATES TO CANADA AND U.S.
CANADA \$0.10
U.S. \$0.12

Altline Communications has been helping Canadians save on their long distance since 1990. Our full range of services includes data lines, 800/888 numbers, calling cards and Internet Service.

ALTLINE
communications

100 Adelaide Street West, Suite 1101,
Toronto, Ont. M5H 1S3

Po Ispanijos dangumi

Keliautojų grupė iš Lietuvos atobusu aplankė Ispaniją ir pakeliui kitus kraštus

JERONIMAS ŠALČIŪNAS,
Marijampolė

Rugsėjo 17-ąją firmos "Interservisas" dviaukštis autobusas įriedėjo į Lenkiją. Kitą vakarą jau žavėjo "Dainuojantys fontanai" Čekijos sostinėje Prahoje.

Už pasienio punkto Waidhauz autostradų kilometrai tirpo Vokietijoje, Prancūzijoje. Tolumoje sveikino Alpių, Centrinio masivo padūmavę kūgiai, saulėgrąžų, kukurūzų, žieminių ridikų plotai. Pagaliau Ispanijos miestelis Figueras. Ten laukė S. Dali muziejus.

Pro langus šmėžuojant raudonžemio kalvotoms dirvoms ir Katalonijos raudonstogiams kaimams, įsukome į Loret de Maro kurortą, kur gausu valiutos keityklų, restoranų, parduotuvių. Viešbučiai ir paplūdimys pradėjo tūstėti.

Netrukus srities sostinėje Barselonoje aplankėme A. Gaudí projektotą ir lėtai tebestatomą po jo žūties didžiausią Europoje šventovę, Gueli parką, Kolumbo ir Ispanijos aikštes. Pabuvojome olimpiniam stadione, Monjuice kalne, nuo kurio kaip ant delno – uostas ir miestas. Kitą dieną pasukome į

Pikaso muziejų, dalis – į Akvariumą. Las Ramblas bulvare dailininkai ir namudininkai siūlo savo gaminius. Istorinės asmenybės vaizduoja persirengėliai, bet kažkodėl neskubama jiems įmesti arbatpinigių. Atsiėmėme iš šaltinio, kuris būtinai sugrąžinsias į čia.

Atsivėrė Andalūzijos įkalnių neaprepiamos alyvmedžių plantacijos, vynuogynai, baltasieniai urviniai nameliai uolotose pašlaitėse. Toli nusidriekę skiriamųjų juostų žydinčios magnolijos, oleandros greitkeluose.

Granadoje neišdildomą įspūdį paliko buvusį maurų valdovų rūmai. Sevilijoje gėrėjomės didžiausia šalies katedra su Kolumbo kapu. Kopėme 35 aukštus ligi jos 23-jų varpų kariljono. Grožėjomės Amerikos, Ispanijos aikštėmis, Santa Kruz kvartalu.

Pranėrė kelis tunelius, išvydome buvusią Ispanijos sostinę Toledą ant skardžių Tacho krantų. Iš tolo švyti atstatytas Alkasaras, gražiausia Ispanijoje katedra. Čia visi stengiasi paliesti vietą, kur apsiėmė Jėzus Motina Marija. Lobyne – didžiulė monstrancija, vežama

Grupė keliautojų iš Lietuvos karališkajame kieme Barcelonoje

miesto gatvėmis Dievo Kūno šventės metu. Šalia – karališkoji biblija su 5-kiais tūkstančiais auksuotų inkrustacijų. Žėri karalienės Izabelės dovanota karūna Kolumbo žygiui paremti. Ja vainikuojama Šv. M. Marijos statula, kuri per Žolinę nešama penkianavėje šventovėje (prie už stiklinių durų rymančios statulos pasimeldėme). O šone originalaus didžiojo altoriaus patalpinta per Alkasaro sprogimą ten išlikusi kita Dievo Motinos statula. Kiekvieną rugsėjo 27-ąją Franko šalininkai vienai parai ją nuneša į Alkasara. Dvasią kėlė El Greko paveikslas "Orgaso grafo laidotuvis", Šv. Jono karališkoji šventovė su veikiančiu pranciškonų vienuolynu, žydams gražinta sinagoga. Suvenyrų dirbtuvėse mūsų žmonės įsigijo vertingų pauksuotų papuošalų. Prie Kontrapa miestelio žavėjomės dešimčia vėjo malūnų ant kalno viršūnės. Striprūs vėjai ne vienam jų aplaužė sparnus.

Prieš sostinę, kaip ir Kastilijoje-Lamanšoj, vyrauja žemės ūkis. Tik čia ūkiai didesni ir tankesni.

Madride vakarop linojant blykčiojo foto aparatai prie paminklų Kolumbui ir Don Kichotui su Sanča Panša. Sekmadienį tarsi užbūrė meno šedevrai Prado muziejuje. Mudu su

žmona išklausėme ir šv. Mišias Šv. Jeronimo šventovėje šalia muziejaus. Labai patiko Saulės Vartų, Savivaldybės aikštės. Stebėjome naująją katedrą, Karaliaus rūmus (naktį itin gražiai iliuminuojamus).

Palikę rajonus, kur augina mi buliai koridoms (dauguma pirkto bilietus į koridą Madridę), naktį praleidome autobuse. Atsibudome Andoros valstybėje, iš visų pusių apsuptoje didingų Pirėnų sienomis. Septyniosse parapijose gyvena apie 60,000 žmonių. Griežti įstatymai praktiškai išgyvendino nusikalstamumą. Didžiausias autoritetas – vyskupas. Sraunus kalnų upeis pagamina pakankamai elektros energijos.

Vingių vingiais pakilome į vėjų gaivinamą aukščiausią kalną (2407 m), kur prasideda Prancūzija. Ilgai lydėjo slidžių trasos su keltuvas. Kvapą gniaužė žiojėjančios bedugnės. Pasiekę vaizdingosios Šveicarijos Šloslautern miestelį, ilgai stebėjome verdantį Reino krioklio katilą.

Dėkojome vadovei Aleksandrai už visa, ką patyrėme, ypač po Ispanijos dangumi. Nuoširdų ačiū tarėme vairuotojams Robertui ir Jonui, kad laimingai sugrąžino į namus, įveikus 8700 kilometrų!

ryžiais. Vakarienis metu įdomiai griežė styginis instrumentas ir didelis būbnas, kuriuo meistriskai būbnavo. Po to atnešė vandens pypkes ir galėjom išbandyti jos skonį.

Druskos dykumoje

Kelionės metu dažniausiai keliame 6 v.r., lagaminus padečiam prie durų 6.30; 7 v. pusryčiai ir 8 v. jau sėdim autobuse pasiruošę tos dienos kelionei. Šiandien kelionė – nuo Mashhad iki Tabas 420 km per druskos dykumą, tą, kur 1980 m. Amerikos malūnsparniai sugedo, kai jie norėjo išvaduoti savo diplomatus. Tuo metu užėjo smėlio audra, smiltys pakliuvo į motorus ir nebegalėjo skristi. Visos išvadavimo viltys žlugo (1980 m.).

Važiuojam į pietus, kur tarp kalnų tęsiasi lygumos. Įvažiuojam į tas lygumas matosi sniegu padengti kalnai, o žemėje išvedžiojoti vandens grioveliai drėkinimui. Šioje žemėje auginami javai ir riešutų medžiai (Pistachios). Vanduo atvedamas iš kalnų kanalais.

Vadovas Ali papasakojo, kaip tuos vandens šulinius kalnuose iškasa nuo 30 iki 200 m gylio. Kasimą atlieka trys žmonės, kurių du šulinius kasa du žmonės – vieną šulinį vandeniu, kitą ventiliacijai, o trečias žmogus pasilieka viršuje, kuris lynu ištraukia iškastą žemę ir akmenis. Pasiekus požeminį vandenį kasamas pagrindinis kanalas, kuris nuo šulinio veda mas iki norimos vietos. Iš ten išvedžioja mažesnius kanalus dirvai drėkinti. Tais kanalais vanduo atiteka iš kalnų. Pravažiuojam drėkinamus žaliuojančius plotus su paūgėjusiais javais ir žaliuojančiais medžiais. Kur nėra vandens, ten sausa, ir tik menki žolės kupsteliai kyšo.

Žaliuojančiuose plotuose išsistatę keletas didelių kaimų su keturkampėmis trobelėmis. Ap linkiniai matomi kalnai yra 950 m aukščio, o mes leisimės žemyn iki 600 m. Vienas kaimas išsistatęs visai kalnų papėdėje. Privažiuojam visai prie tų kalnų ir įlendam į tunelį. Kelias stailgiai eina žemyn.

Kur ažuolai ošia

Vinco Kudirkos gimtinėje

Rugsėjo 18 d. Pacėrių pagrindinės mokyklos mokiniai, mokytojai, kaimo rašytojų sąjungos nariai, vienas kitas kaimietis, – susirinkome prie V. Kudirkos kėlėlės. Stasys Ankevičius pakvietė į kėlėlę. Nors daug kartų esame buvę muziejuje, varpininko gyvenimą, jo kūrybą žinome, skaitome, mokomės jo eilėraščių, dainuojame dainas, bet ši diena ypatinga: mes atėjome nulenkti galvas didžiajam tautos sūniui, bebaimiui, ryžtingam kovotojui už gimtąjį žodį. Lapkričio mėnesį minėsime V. Kudirkos 100-ąsias mirties metines. Jo darbais neįmiršti žmogaus, paaugusio savo gyvenimui darbui, literatūrai, Lietuvai.

Iškilmingai skamba jo tautinė giesmė-himnas. Moksleiviai pasakoja apie varpininko vaikystę, mokslo metus, prisiminimus apie motiną, studijų ir darbo laikotarpį, skaito prozas ištraukas, deklamuoja jo eiles, tyliai dainuoja jo dainas.

Kaimo rašytojai skaito savo kūrybą apie kaimo žmogaus gyvenimo kelią, gamtą, Tėvynę, meilę, gerį ir blogį, tikėjimą ir praradimą. Muziejaus saugotojas S. Ankevičius perduoda Lietuvos kaimo rašytojų vėliavą ir žemės saulelę iš V. Kudirkos gimtinės. Prie kėlėlės pasodinome ažuoliuką, sudainavome apie ažuolą dainą. Atsisveikiniui iš jaunų krūtinčių skrido žodžiai: "Lietuva brangi, mano Tėvyne".

Rugsėjo 25 d. vėliava ir žemė išvežta į Kelmę.

Kelmėje ir rašytojų gimtinėje

Rugsėjo 25 d. Lietuvos kaimo rašytojų priėmė žemaičių kraštas Kelmėje. Vėjas sklaidė saulės apšviestus, pageltusius medžių lapus, rudeniniai spindulių zuikučiai strikinėjo po šnarandį lapiją, akį džiugino nuostabių auksinio rudens spalvų pynė. Graži Kelmės žemė su savo upėmis ir ežerėliais, darbštis jos žmonės. Turtingas Kelmės rajonas savo praeitimi.

Pabuvojome J. Žemaitės

Pasiekiam didelį miestą, kur sustojam pasinaudoti tualetais. Čia aplinkui didelė lyguma, daug sodų, kur auginami riešutų medžiai. Pastarieji yra labai atsparūs sausrai, neužauga aukšti, bet išsilaiko bet kokioje žemėje. Laukuose ganosi avių kaimėnės. Dangus, be jokio debesėlio, saulė įkaitina autobusą ir nors veikia vėsinimas, bet pasidaro karšta viduje, todėl atidarom stogo langelius ir važiuojant susidaro traukimas.

Tęsiasi begalinės lygumos. Pietums sustojam Bejnadir miesto pakraštyje pušų parke. Mūsų vadovai, gabenę šaltą maistą, pastatė lauke staliuką ir apkrėmė maistu. Šioje vietoje nebuvo restoranų, todėl turėjome tokio pobūdžio pietus.

Iraniečių gyvenimas

Per šią dykumą važiuojant vadovs Said papasakojo apie iranėčių gyvenimą, kad maistas yra kontroliuojamas kortelėmis ir nepaprastai pigiai parduodamas. Kaimas gauna daugiau negu miestą. Turtingieji perka maistą turguose, kur jis yra brangesnis. Kaimuose žmonės turi televizorius, vandenį ir mokyklas, kurias išlaiko valdžia. Dabartinis režimas, mirus ajatolai Khomeyni, esąs švelnesnis. Kaip pavyzdį nurodė, kad dabar armėnams leidžia auginti vynuoges ir pasigaminti savo reikalus vyno, kurio negalima pardavinėti. Taipgi leidžia per jų šventes religines procesijas, kurios anksčiau buvo uždraustos. Tačiau visos moterys privalo nešioti galvos gaubtuvus. Joms neleidžiama scenoje dainuoti. Todėl Irane nėra operos. Alkoholiniai gėrimai uždrausti, bet kurie nori, randa būdų apsirūpinti, nes yra slapta parduavinėjami, ir policija per daug į tai nesikiša, jei nesudrumsčiama vieša tvarka. Apgailestavo, kad Amerika tebeatiko sankcijas ir blokadą, užšaldžiusi Irano pinigų ir prašė paveikti, kad tai neteisėt būtų pašalinta. Bet apie Amerikos diplomatų kalinimą daugiau kaip metus laiko neužsiminė. (Bus daugiau)

VIDA VOSYLINĖ

Pacėriai

žvakę priima Kelmės meras. Tai simbolis ir priesaika puoselėti šių taurių tautos sūnų literatūrinį žodį ir mintį, perduodant iš kartos į kartą.

Už pasiaukiantį darbą sąjungos pirmininkas K. Fedaravičius Lietuvos kultūros ministerijos apdovanojamas padėkos raštu. Kalba rašytojų sąjungos pirmininkas Slavickas, miesto meras ir kiti svečiai.

Apdovanojami konkurso laureatai ir prizininkai. Ačiū Kelmės merui ir seniūnijoms už rūpestį, svetingą priėmimą, kurio pamiršti negalima. Pabaigoje skamba Maironio žodžiai "Lietuva brangi, mano Tėvyne".

Po trumpos pertraukėlės gražus, įdomus ir turiningas koncertas. O šios mokyklos mados teatras ir šaunios aukštarankės suįvėjęs nustebe išradingumu, geru skoniu ir elegantiškumu.

Susirinkome prie regioninių vaizių stalų, kur kvepėjo pyragai ir kiti lietuviški patiekalai. Linksma, ties skamba regioninės dainos ir pasakojimai, aid kapelos akordai, sukasi aštuoniadešimtmečiai ir kiti. Metai čia neturi reikšmės. Visus apsu-po gera šventiška nuotaika, linksma daina ir kūrybinė ugnelė. Antrą valandą nakties prasidėjo literatūriniai skaitymai, užtrukę iki penktos ryto. Nėra čia pavargusių ar snūduriuojančių, yra žmonės, kurie nuosirdžiai priima kiekvieno kūrybą.

O paskui dar keletas šokių ir gitaros garsai, bei panevėžietės Virginijos dainos, nuoširdūs pokalbiai ir šypsena padėjo sutikti tekančią saulę. O kai jos spinduliai pasklidę aplinkui ir pabiro rudens spalvų labirinte, mes, padėkoję redakcijos darbuotojams ir pirmininkui, skirstėmės į namus.

A.a. SILVESTRIUI SLAVICKUI

mirus, žmoną SOFIJĄ, sūnus – dr.RIMĄ su šeima ir DONATĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Bendraklasiai –

A. Garkūnas
Pr. Sakalas

dr. A. Josiukas
E. Šlekys

A. a. SILVESTRIUI SLAVICKUI

mirus, reiškiam gilią užuojautą jo žmonai SOFIJAI, sūnums – DONATUI ir RIMUI bei jo žmonai VILMAI, buvusiai Vysk. M. Valančiaus mokyklos ilgametėi įdininkei, vaikaičiui Pauliui bei visiems artimiesiems –

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus
lituanistinė mokykla

Per skausmus į garbę

(Atkelta iš 2-ro psl.)

kun. St. Yla – kitus svetimtaučius. Abu jie buvo perkrauti, bet niekad nesiskundė, dvasiškai aptarnavo paliegusius, nusilpusius kalinius, visokiomis ligomis sergančius. (Sergančiųjų buvo užkrėstas kun. Alfonsas Lipniūnas).

Minėtame iškilmingame nuskandintųjų Stutthof'e minėjime man buvo malonu susitikti su mons. J. Antanavičiumi, Lietuvos katalikų moterų sąjungos dvasios vadu, atvažiavusiu čia tiesiai iš pasaulinio katalikų moterų suvažiavimo Vilniuje. Jį lydėjo stud. Patrikas Skrudupis. Įdomu buvo prisiminti, kad man teko kun. Alf. Lipniūną (o taip pat ir dipl. inž. Antaną Šapalą) 1945 metais laidoti: nešti karštą su draugais kalinais, užkasti Pucko kapinėse, pasirūpinti anuo metu bent menku paminklu. Po 30 metų paminklą atnaujinau ir iš Amerikos atvažiavęs kun. St. Yla jį pašventino dalyvaujant studentams (S. Kupriui, L. Sidriui ir Punksko jaunimui). Lietuvai tapus nepriklausoma, mons. A. Antanavičiui teko kun. Alfonso Lipniūno palaikus (ir dipl. inž. A. Šapalo) perkelti į Lietuvą. Jis įvykdė didžiojo Aukštaitijos ir Lietuvos vyskupo Kazimiero Paltaroko valią. Savo testamentu prieš mirdamas vysk. K. Paltarokas buvo prašęs perkelti kun. Alfonso Lipniūno palaikus iš Lenkijos į Panevėžį ir palaidoti Panevėžio katedros šventoriuje. Mat kun. Alfonsas Lip-

niūnas buvo didysis Lietuvos jaunimo dvasios vadas. (Inž. Šapalas palaidotas prie Kauno).

60 metų Stutthof'o istorijos išsklėmė nukankintųjų lietuvių pelenai priminė man kovą už Dievą ir Tėvynę, kai nepasidavė galingo priešo fiziniai alinimai ir dvasiški terorizavimai. Istorikų žvilgsniu laik (kaip ir anais kryžiuočių laikais) vieno-dą kovą vedėm ir kentėjom lenkai ir lietuviai. Jautėme, kad organizatoriai ir Muziejaus vadovybė kreipė į mus nuoširdų dėmesį. Muziejus vedėja mgr. Elzbieta Grot, kuri rūpinasi kun. Alfonso Lipniūno ir buvusių Lietuvos įkaitų Stutthof'e dokumentacija, šiose išsklėmė ypatingai rūpinosi mumis, o sešėlės elzbietietės mus globojo. Žinoma, čia daug prisidėjo Mykolas Pečeliūnas (dabar jau 91 m. amžiaus, bet guvus ir darbin-gas) nr. 21251. Lietuvos įkaitų grupėje Stutthof'e (vienas iš vadovų 1941 m. sukilime, o po to antinacinę rezistenciją). Jis prisidėjo prie šių išsklėmų ruošimo. Šioje šventėje pamatėme ypatingą lenkų dėmesį ir norą kartu su mumis vesti kun. Alf. Lipniūną keliu į palaimintuosius.

Dabar, atkreipdami dėmesį į Lietuvos jaunimo dvasios vadus kankinius – kun. Alfonsą Lipniūną, kun. Stasį Ylą – kalinus nacių kacetė, prisiminkime kun. Alfonsą Sušinską, kalintą bolsėvikų kalejime, (palaidotas Pittsburgh'o lietuvių kapinėse, JAV).

KELIAUTOJO UŽRAŠAI

Tūkstantinės istorijos kraštas Iranas

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Maldininkų miestas

Važiavom 480 km, kol pasiekėm Mashhad mieste viešbutį "Home Hotel". Tai didelis 10 aukštų modernus viešbutis. Gauname kambarį trečiame aukšte. Mashhad miestas yra kilometro aukštyje, už tat teko daug kalnų pravažiuoti ir net gan ilgą tunelį. Mashhad turi 2 mil. gyventojų. Tai mahometonų maldininkų (šiit šakos) vietovė. Jie gerbia Imam Reza, šventą vyrą (Imam yra aukščiausias islamo šventas vyras, kuris buvo nužudytas 817 m).

Atvykę į Mashhad miesto viešbutį, jau randam amerikiečių grupės autobusą atvykusį pirmą mūsų. Nuo pat Teherano jų grupės autobusas vis aplenkia mūsų autobusą. Ir čia juos pasi-tinka virš įėjimo durų iškeltas didžiulis užrašas "Down with USA".

Rytą atvykom prie Imamo mauzoliejaus ir mečetės, kur ir vidų nemahometonų neleidžia. Mes įėjom tik į tuos didžiulius kiemus, apsuptus aukštomis sienomis su mėlynos spalvos mozaika. Nepaprastai gražiais rąstais išdabintos visos sienos iki pat viršaus. Per vidurį kiemo minios žmonių ėjo prie mahometonams šventos vietos, o kiemo aikštėje su šlavimo mašina vaikščiojo aptarnautojas. Pasak vadovo, tą šlavimo privilegiją atlieka savanoriškai visokios klasių žmonės, nes tai ypatinga garbė; kartais reikia laukti keletą mėnesių, kol ateina eilė tam darbui. Prieš įeinant pro vartus visi žmonės buvo tikrinami perbraukiant per šonus ar neturima ginklų, nes prieš 5 metus buvo įnešta sprogmenų ir per įvykų sprogimą žuvo 14 žmonių.

Šis imamas buvo aštuntasis, nužudytas IX š. ir palaidotas Mashhad mieste. Tai padarė ši miestą musulmonams šventu. Plūsta minios žmonių, ypač iš Afganistano. Imamo mauzolie-

jus ir mečetė su auksiniu apvaliu stogu spinduliuoja prieš saulę. Nei kiemo aikštėje, nei aplink negalima fotografuoti. Prie mauzoliejaus yra didelis muziejus, į kurį tik po ilgų derybų įleido, – padarė išimtį. Čia per du aukštus sukrauti įvairūs portretai, paveikslai, seni koranai ir kitos knygos, įvairūs dokumentai, ginklai.

Perėję per muziejaus salę, kur lankosi labai daug žmonių, grįžom į aikštę, kur nepabaigiamu srautu ėjo vis nauji lankytojai į mauzoliejų. Grįžom į savo autobusą, kuris mus nuvežė gerokai toliau nuo imamo mečetės, kad galėtume padaryti nuotraukų, bet dėl vykstančių prie mauzoliejaus statybų ir iškeltų aukštų kranų menkai buvo galima.

Poeto mauzoliejus

Po pietų lankome žymiausio persų poeto Ferdowsi mauzoliejų Toos mieste, visai netoli Mashhad. Hakim Ferdowsi gimė 940 m. Teherane ir mirė 1020 ar 1025 m. Toos mieste ir čia palaidotas. Ferdowsi praleido 30 metų rašydamas persų epą "Shahnama", turintį 60,000 posmų ir laikomą aukščiausios klasės persų poezija. Šis poeto mauzoliejus pastatytas 1934 m. šacho tėvo Pahlavi. Čia ne tik

Mašad miesto mauzoliejus, statytas XVII šimtmetyje

LAISVOJE TĖVYNĖJE

SUSPROGDINTAS KROVINYS

Rugsėjo 17 d. Klaipėdoje prie UAB "Kooperacijos didmeninė prekyba" susprogdintas moteriškų drabužių prikrautas sunkvežimis, kurį iki Rusijos sienos turėjo lydėti Apsaugos policija. Puspriekabėje įtaisytos laikrodinės bombos nespėjo išimtuoti, krovinys užsidėgė. Nors ugniagesiai dalį jo išgelbėjo, nuostoliai siekė 600,000 litų. Krovinys buvo vežamas iš Anglijos į Maskvą. UAB "Savitarna" direktoriui A. Savičiui ir anksčiau buvo grąšinta 1997 m., po jo automobilio padėta bomba, bet ji buvo išimtuota laiku, rašo "Lietuvos aidas".

DAUGIAU GAISRŲ

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento duomenimis per aštuonis šių metų mėnesius Lietuvoje kilo 10,606 gaisrai, žuvo 123 žmonės, 143 žmonių gyvybės ugniagesiams pavyko išgelbėti. Šiemet gaisrų padaugėjo beveik 68%, tačiau materialinių nuostolių padaryta beveik 9% mažiau. Dėl vasaros karščių daugiau gaisrų kilo atvirose teritorijose (9,44%), elektros įrenginių vartojimo taisyklių pažeidimai (9,56%), netvarkingų krosnių ir dūmtraukių naudojimas (5,38%). Buvo 301 tyčinis padegimas, 96 gaisrai kilo dėl žaibo iškravos.

ATLEIDŽIA DARBININKŲ

Kaip skelbia "Lietuvos aidas", AB "Alytaus tekstilė" numato atleisti 582 darbininkus dėl nesutarimų su Darbo inspekcija bei Darbininkų sąjungos Alytaus skyriumi. Konfliktai iškilo todėl, kad pereita prie keturių pamainių darbo. Respublikinė darbo inspekcija nustatė, jog tuo pačiu metu darbdavys pažeidė darbo įstatymus, daug darbo vietų buvo pripažintos labai kenksmingomis. Nors nuo rugsėjo 8 d. vyriausybės nutarimas sustabdytas ir Darbo inspekcija galėtų duoti sutikimą 4 pamainių darbui, gamykla jau pasirodė žmonių atleidimui. Atleis-

dama žmonės, bendrovė patirs 5 mln. litų nuostolį, nes maždaug tiek pinigų reikės išieškoti pašalpoms. Miesto meras D. Kurtinaitis pareiškė manąs, jog atskaitos institucijos nenori susikalbėti.

DAUG SUPIRKTA PIENO

"Rokiškio sūris", viena didžiausių Lietuvos pieno perdirbimo bendrovių, rugpjūčio mėnesį supirko rekordinį per įmonės gyvavimo laikotarpį pieno kiekį – 31,400 tonų. BNS skelbia, kad šiai pieno įmonei pavyko užsitikrinti žemdirbių pasitikėjimą, nes "ji visada laiku atsiskaito su pieno tiekėjais". Per aštuonis šių metų mėnesius "Rokiškio sūris" pagaminė 10,939 tonas fermentinių sūrų, arba 7% daugiau negu pernai tuo pačiu laikotarpiu. Iš viso bendrovė per tą laiką pardavė produktų už 107,4 mln. litų, iš jos eksportuojama daugiau kaip 70% pieno gaminių.

VEIKIA CUKRAUS GAMYKLA

"Valstiečių laikraštis" praneša, kad spalio 6 d. akeinei bendrovei "Marijampolės cukrus" Lietuvos apeliacinis teismas davė leidimą veikti. Teismas atmetė smulkų kreditorių pateiktą skundą prieš Kauno apygardos teismo sprendimą. Nors pastarasis teismas anksčiau buvo išskėjęs bendrovės bankrotą, rugsėjo mėnesį jis patvirtino bendrovės savinamumo (gelbėjimo iš bankroto) projektą. Šiais metais AB "Marijampolės cukrus" patvirtina 165,000 tonų cukrinių runkelių auginimo bei 20,300 tonų cukraus gamybos kvotos.

NAUJAS ŽENKLAS

Lietuvos paštas nuo spalio 23 d. į apyvartą išleido naują pašto ženklą, skirtą Simono Stanevičiaus gimimo 200-osioms metinėms pažymėti. Ženklo autorė yra dailininkė Nijolė Šaltenytė. Jo nominalinė vertė – 70 centų, tiražas – 0,5 mln. vienetų. Spausdino spaustuvė "Spindulys".

GRĮŽTA PRIE SENO LAIKO

Lietuvos vyriausybė rugsėjo 29 d. priėmė nutarimą grįžti į antąją laiką juostą ("Greenwich" laikas, plius dvi valandos) nuo spalio 31 d. Atsisakyta anksčiau vadinamo "Andrikenės laiko", atsižvelgiant į visuomenės nuomonės tyrimo centro "Vilmorus" atliktą apklausą. Apklausos duomenimis paaiškėjo, jog ankstesnė vyriausybės laiko reforma buvo nepriimtina daugumai Lietuvos gyventojų, ir daugelis jų norėjo grįžti į įprastą laiką juostą.

NAUJA GAMYKLA

Alytaus priemiestyje pradėjo veikti stambiausia krašte elastinio putų poliuretano (porolono) gamykla, skelbia ELTA. Priklausanti Anglijos firmai "British Vita PLC" ir UAB "Aigis", ji yra viena moderniausių įmonių Alytaus apskrityje. Į ją per porą metų buvo investuota 9 mln. JAV dolerių. Maždaug 90% žaliavos įmonei tiekama iš Vakarų ir tik apie 10% iš Rusijos.

RSJ

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,
BSc.PhM

- 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- Nemokamas vaistų pristatymas
- Sveikatos priežiūros įrankiai

Hamiltono pensininkų klubas "Ažuolas" pasodino savo bendravardį ažuoliuką prie Jaunimo centro. Vidury – klubo įsteigėjas Prano Enskaicio našlė

Hamilton, Ont.

PENSININKŲ AŽUOLIUKAS. Pensininkai po sėkmingo sukaktovinio pokylio savo veiklos 25 m. sukaktį dar pažymėjo prie Jaunimo centro pasodindami savo bendravardį ažuoliuką. Sodino jį, kad augtų ir didėtų, kaip ir pats pensininkų klubas, kuris dabar yra pasivadinęs "Ažuolo" vardu. Tą vardą klubui išrinko Z. Rieckienė su B. Skverekiene, laimėdamos paskelbto konkurso premiją. Ažuoliuką klubui padovanojo A. Pranckūnienė, ypatingai ažuoliuką, čia užaugintą iš Lietuvos atsivežtos sėklos – gilės.

Į sodinimo iškilme tą ketvirtadienio popietę privažiavo daug pensininkų ir svečių. Čia buvo atsižvelgta ir mūsų klubo įsteigėjų, neužmirštame Prano Enskaicio našlės Teresės. Ji praskė žemę ir prisidėjo prie to dvipėdžio ažuoliuko pasodinimo. Po sodinimo apeigų, visi suėjo į parapijos salę, kur buvo kuklus pasivašininimas. Apie ažuolą pakalbėjo K. Milleris. Čia buvo pasakyta, kad ažuolas yra medžių aristokratas. Jis yra simbolis stiprybės ir ilgo amžiaus, o tai ir yra mūsų visų pensininkų didysis noras ir troškimas – būti stiprių, sveikų ir ilgai gyventi. Jau mūsų ainiui gilioj senovėj šimtmečiams ažuolams skyrė kažkokio dvasingumo. Iš ažuolo stiprios medienos daromos ilgaamžės skulptūros, Lietuvos ūkininkai dėl patvarumo savo žemės ūkio padargus irgi daro iš ažuolo medžio. Lietuvoj yra išgalejęs paprotys sodinti memuarinius ažuoliukus. Apie ažuolą yra sukurios dainos ir pasakojimai.

Pensininkų klubas Hamiltone

dabar yra bene pati gausiausia organizacija. Ir "Ažuolas" vis auga, populiarėja, vadovaujamas sumanios valdybos ir darbuotojų, pasižvesusių taktininkų. Juk šioji išeivijos lietuvių karta, dabar jau pensininkai, yra su gerais pažymiais išlaikę tautinės išikimybės egzaminą. Jie yra tie, kurie tiek daug čia veikė, kovojo ir aukojosi Lietuvai. Ir pas mus jie yra mūsų Bendruomenės ir mūsų parapija. Kol jų čia dar yra, galime rengti koncertus, minėjimus ir visokias šventes, žinant, kad bus pilna mūsų Aušros Vartų šventovė, pilna ir Jaunimo centro salė. K.M.

AUKOS LIETUVAI. Idant sekančioji lietuvių karta pažintų Lietuvos kovų-kančių istoriją, Dzūkijoje – Varėnos vidurinėse mokyklose LPTK sąjungos iniciatyva yra skelbiami Lietuvos kovų-kančių istorijos konkursai, kurie plinta visoje Lietuvoje. Kovų ir kančių istorijos konkurso iniciatoriui ir rėmėjui Edvardui Laugaliui staiga mirus, reikšdami artimiesiems užuojautą aukas konkurso tęstinumui skyrė papildomai šie asmenys: N.N. iš Toronto \$100, Anelė Mačiulaitienė \$25; po \$20: E. V. Bilevičiai, V. Kezys, D. Gutauskienė, E. P. Lukavičiai, M. L. Paškai, J. Pyragius, A. Repčytė, L. E. Klevai; N. N. – \$15. Visos aukos yra pasiūstos LPTK sąjungos Varėnos skyriaus pirmininko Vytauto Kazulionio adresu. Iš praėjusių metų Lietuvos kovų ir kančių konkursų yra gautos vaizdažuostės. Jeigu kas norėtų pamatyti, prašome kreiptis į lietuviškų radio laidų "Gintariniai aidai" vedėją Liudą Stungevičienę. Už paramą ir dėmesį LPTK sąjungai – Varėnos skyriaus pirmininko Vytauto Kazulionio vardu – ačiū visiems. L. S.

Windsor, Ont.

ŠILTAS GRAZUS RUDENĖ. LIS spalio 9 d. parapijiečius sukvietė į parapijos kavinę paminėti entuziasto, darbštaus klebono kun. Aloyzo Volskio gimtadienio. Retai beatsitinka, kad kas nors iš kitur pas mus atsilankytų, bet šį kartą turėjome svečių ne tik iš Detroito, bet ir iš Toronto. Per iškilmingus pietus sukaktovininkai parapijiečių vardu nuoširdžiai sveikino ir linkėjimus perdavė E. Barisienė; p.p. Giedriūnienė ir Eidukienė iškėlė bendrą dovaną ir puikų tortą. Trumpą gražų žodį tarė ir Detroito Lietuvių dukterų skyriaus pirm. p. Alantienė, paisydaugdamą gražia klebono veikla, padėjo už jo einamas šios organizacijos dvasios vado pareigas ir iškėlė puokštę rožių. Po visų sveikinimų ir linkėjimų sugiedojome "Ilgiausių metų". Ši gražiai paruošta gimtadienio popietė dalyviams sudarė maloniją ir gailinančią nuotaiką.

BENDRUOMENĖS RENG. TAS tradicinis vasaros pabaigos pobūvis rugsėjo 12 d. praėjo gan gražiai ir linksmai. Miela buvo susitikti draugus, papabendrauti, pasivašinti. Bendruomenės valdybai sunku ką nors geresnio ar vertingesnio suorganizuoti dėl mažo skaičiaus aktyvių narių, nors apylinkėje yra tyra per 100 tautiečių. Tikimės, kad mūsų tas mažas būrelis pagal savo pajėgumą dar gali savo veiklą tęsti ir toliau. Tenka tik padėkoti mūsų darbuotojų valdybai, kad ji daro visa, kas įmanoma, mažame mūsų telkinyje.

Emilija Barisienė

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Petersburg, FL, lietuvių bendruomenė rugsėjo 12, sekmadienį, minėjo Tautos šventę. Šv. Vardo šventovėje buvo aukojamos Mišios už Lietuvą. Pamaldose su vėliava dalyvavo Romo Kalantos kuopos šauliai. Giedėjo vyrų choras "Aidas", vadovaujamas L. Sodeikos. Vėliau po pamaldų Lietuvių klubo patalpose papietavus vyko minėjimo programa. Klubo pirm. A. Karniaus pakviesta įvadinį žodį tarė LB apylinkės valdybos pirm. V. Meiluvienė, pasidžiaugusi, kad apylinkės gretas papildė jaunųjų lietuvių. I liutianistinę mokyklą įstojo 9 nauji mokiniai. Ji taipgi pakvietė minėjimui vadovauti ir paskaitą skaityti A. Karnienę. Pastaroji apžvelgė svarbesnius istorinius įvykius, labiau išryškindama Vytauto Didžiojo valdymo laikotarpį. Pasak paskaitininkės, nors ir buvo sutrukdytas Vytauto Didžiojo karūnavimas karaliumi, tačiau lietuvių širdyje jis paliks garbingos tautos karaliumi. Po paskaitos vyko bendras dainavimas, kuriam vadovavo vyrų choras "Aidas" ir A. Karnienė. Pradėta su daina "Ažuolai žaliuos" (visiems stalams buvo išdalinai dainų tekstai). Tarp dainų buvo įterpti tarmiškai skaitymai. Žemaitiškai įdomiai skaitė D. Mažeikienė ir J. Žulienė, o aukštaitiškai – J. Jarašienė. Visiems sustojus minėjimas baigtas "Lietuva brangi".

Argentina

Aušros Vartų parapijos šventovėje Buenos Aires rugsėjo 5 d. Mišias atnašavo iš Rosario atvykęs lietuvių kapelionas kun. A. Steigvilas. Per pamaldas giedėjo parapijos choras, vadovaujamas E. Urbono. Po pamaldų parapijos salėje įvyko lietuviškas pobūvis, kuriame dalyvavo Lietuvos garbės konsulas A. Rastauskas, Buenos Aires katalikų universiteto rektorius E. Paršelis ir žmona Irene, kun. A. Steigvilas, choristai ir lietuviai parapijiečiai. Trumpą žodį tarė garbės konsulas A. Rastauskas, primindamas, kad 1993 m. rugsėjo 1 d. iš Lietuvos pasitraukė paskutiniai Rusijos kariuomenės daliniai. A. Mikučionis, Lietuvos susivienijimo veikėjas ir choristas, sveikino kun. A. Steigvilą, atvežusį 50 metų kunigystės ir deimantingą amžiaus sukaktį. Ta proga choristai sukaktovininkui iškėlė dovaną ir sugiedojė "Ilgiausių metų". Lietuvių katalikų moterų draugija savo kapelionui taip pat iškėlė Šv. Rašto knygą. Taipgi šios organizacijos moterys rūpinosi ir pobūvio vaišėmis.

Juozas Lukšas ir Luciana Girauskaitė, Lietuvių centro veikėjai Buenos Aires mieste, rugpjūčio 28 d. Kūdikėlio Jėzaus šventovėje susitvokė. Vedybų apeigas lietuvių kalba atliko kun. E. Putrimas iš Toronto, buvęs Vasario 16-tosios gimnazijos kapelionas Vokietijoje. Jau navedžius didelis būrys giminių ir draugų, kaip pažymi "Laikas" 855-LM nr., salėje sutiko sudarydami juostų tiltą ir lietuviškų papročių su duona ir druska. Svečiai pasivašinę gerėjosi "Inkaro" šokių ansambliu, kuriam priklauso ir jaunavedžiai, lietuviška muzika. Svečiai taipgi dalijosi lietuvišku pyragu "šakotis".

Britanija

Bradfordo ir apylinkių lietuviai rugsėjo 12, sekmadienį, "Vyčio" klubo patalpose minėjo Tautos šventę. Minėjimą atidarė I. Gerdiūnienė, pasveikinusi šventės dalyvius ir paprašiusi tylos minutę bei atsistojimu pagerbti tautiečius,

žuvusius už Lietuvos laisvę. Paskaitą skaitė K. Kaktavičius, svarstęs 1429 m. Lucko suvažiavimo detales. Vytautas, nežūrint lenkų pasipriešinimo, ryžosi karūnuotis Lietuvos karaliumi. Bet antros karūnos iš Romos nesulaukė, nes 1430 m. spalio 27 d. mirė. Vytautas Didysis, pasak paskaitininko, nepriklausomybę atstačius, vėl krašte atgavo deramą vietą kaip vienas iškiliausių Lietuvos valdovų. Taip pat paskaitininkas prisiminė vieną atsitikimą, kai jis lankėsi Lietuvoje. Vienas jaunuolis gyrėsi, kad jam pavykė du kartus išvengti prievolės Lietuvos kariuomenėje. Paklaustas, kodėl vengia tarnauti savo krašto kariuomenėje, atsakė: "O ką man Lietuva duoda" ("Europos lietuvis" 19 nr.). Tokių žmonių yra Lietuvoje ir daugiau. Paskaitininkas stebėjosi jų išžulumu. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Po to vyko pasivašininimas ir pašnekesiai. Tautos šventės minėjimai vyko ir kituose Britanijos lietuvių telkiniuose.

Vokietija

Vasario 16-tosios gimnazija Huetenfelde, dabar laikoma valstybine, mokslo metus pradėjo tradicinėmis pamaldomis gretimai esančioje šventovėje ir iškilėmis Renhofo pilyje. Gimnaziją lanko 88 mokiniai. Trečdalis jų iš Lietuvos. Pasak direktoriaus A. Šmito, nors mokyklos statusas pasikeitė, tačiau jos tvarkaraštis liko beveik toks pat kaip ir anksčiau. Beveik visose klasėse dėstoma Lietuvos istorija, geografija ir muzika. Žemesnėse klasėse biologija ir matematika mokoma lietuviškai. Gimnazijoje mokosi ir 4-ri vokiečių moksleiviai. Tokie mokiniai išmoka lietuviškai kalbėti ir dainuoti. Dabar mokiniais nereikės laikyti papildomų egzaminų. Bus tik 4-ri abiturientų egzaminai. Mokymasis, kaip visose vokiečių gimnazijose, trunka 13-ka metų. Jei kas nori mokytis amato, gali pasitraukti baigę 5-kias klases. Užtenka ir 12 klasių, jei po to rengiamasi studijoms aukštojoje mokykloje.

Gimnazijai trūksta lėšų, kaip skelbiama Lietuvos spaudoje. Anksčiau ji gaudavo 1,5 mlj. markių iš Vokietijos vidaus reikalų ministerijos pagbėgių fondo. Kadangi Lietuva tapo nepriklausoma valstybe, tai, pasak vokiečių valdžios parama pagbėgiams neturinti prasmės. Taipgi Vokietijos vyriausybė tikėjosi, kad gimnaziją išlaikys Lietuva ir Heseno provincija. Heseno krašto švietimo ministerija padengia tik trečdali gimnazijos išlaidų. Tad reikia pagalbos ieškoti kitur. Direktoriaus Šmitas ketina kreiptis į Lietuvos vyriausybę. Vilčių teikia ir pokalbiai su Heseno katalikų bendrijos atstovais. Šiais metais pagrango pragyvenimas ir gimnazijos bendrąbuty. Tėvams už kiekvieną vaiką reikės mokėti 660 markių per mėnesį. Bet šalia esantis panašus vokiečių bendrąbutis kainuoja beveik 5-kis kartus daugiau. Gimnazijos vadovybė tikisi nugalėti visas kliūtis.

J. Andr.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisyto ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečdadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25%
santapus2.75%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius3.50%
180 dienų indėlius3.50%
1 m. term. indėlius4.50%
2 m. term. indėlius5.00%
3 m. term. indėlius5.25%
4 m. term. indėlius5.45%
5 m. term. indėlius5.70%
RRSP ir RRIF (Variable)2.50%
1 m. ind.4.50%
2 m. ind.5.00%
3 m. ind.5.25%
4 m. ind.5.45%
5 m. ind.5.70%

PASKOLAS

Asmenines nuo7.35%
neklm. turto 1 m.7.25%

• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.

• Narių santapus apdraustos TALKOS atsargos kapitalu
3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 1531 Mosley St., Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Pardodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynroy ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytė, B.A.,
pilkimie ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705-429-2121
Elektroninis paštas: salvaiti@lynx.org
Tinklavieta: www.fourseasonproperties.com

Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Canada L8E 5A6 Tel: (905) 643-3334

♦ Siuntiniai į Baltijos valstybes ♦

- \$12 už vieną kubinę pėdą.
- Papildomai \$5 už 10 kg siunčiant tuo pačiu adresu kitam asmeniui.
- Prašom neruošti per sunkių dėžių.
- \$18 pristatymas iki 31 kg.
- Pagal Lietuvos muitinės įstatymus asmuo gali gauti tik 31 kg be maito.
- Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti

Genei Karienei (905) 643-3334
Priimu siuntinius antradieniais ir trečdadieniais

Petras Šturmčas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Leonas Balaišis (Montrealio raj.) (514) 366-8259
Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558
Andrius Usvaitas (519) 773-8007

Great price to... Lithuania.

Vilnius from \$875.00
From Toronto, Montreal and Ottawa

Call us at Norvista, 416 222-0203 or toll-free 1 800 461-8651 or contact your travel agent today. Ask for our new Norvista Fall-Winter 1999 - 2000 brochure.

Norvista FINNAIR oneworld

Some restrictions apply. All applicable taxes are extra. Retail registration number 4344263

Ar sodybos ir miškai lygiai priglaudė visus?

Romualdo Jurelionio "Devintasis ratas"

Daug prisiminimų ir belet-ristinių darbų kalba apie partizanų. Jų gaudytojai ir žudikai sribai liečiami tik labai iš tolo. Tai juodų juodžiausi pasakojimai žmonės, piktųjų įsikūnijimas. Mažai sužinome, iš kur, kodėl ir kaip jie atsirado. Dar mažiau nujaučiame jų mąstymą, savęs vertinimą, savikritiką, gyvenimo supratimą, ateities suvokimą. Velnias visada juodas, sribas visada baltas. Tai savo noru ir sava valia sėtonu virtęs žmogus.

Ar toks sribo vaizdas yra teisingas? Gal tai vien paprastai suprantama ir lengvai išskaitoma kaukė, po kuria slepiasi daug painesnis gyvenimas? Tiesa, Lietuvoje pasibaigus viena Aukštaitijos sribų byla nieko stebinančio nepaskelbė – tai žudikai, tai gryniausieji sribai, – ir čia baigiasi visa paslaptis. Bet gal pasitaikydavo ir skirtingų atvejų? Gal ne vien žudymo aist-ra, ne vien plėšikavimas su gir-tuokliavimu paliko šiame bai-siame kely? Juodas sribo pa-saulis yra iki šiol nepuosenėta dirva, kurioje kūrėjai galėtų su-brandinti gerus literatūros vaisius.

Mažytį plyšį sribų tamsion landynėn įkrito Romuladas Ju-relionis savo "Devintojo rato" pasakojimais. Tai lengvo sti-liaus ir gerai pavykę vaizdai iš "miskinių" gyvenimo, besipiną apie tą patį partizaną Naudorių. Gale knygos yra prijungtos dvi mozaikos, kurios su šio au-toriaus darbo pagrindiniu turiniu nesiriša. Jų galėjo nebūti, nes jos knygai nieko neprideda. Net priešingai, sujaukia malonų skaitytojo išpušį.

Knyga yra įdomi visiems. Čia jaunų kovotojų likimas yra nusakomas "iš kitos pusės", kaip yra įprasta. Autorius kalba apie partizaninio karo paliktas žaizdas išlikusiose kovotojuose ir juos naikinusiose sribuose, šiandien besistengiančiuose įsi-šknyti naujame gyvenime. Kiek buvo kilnumo ir pasiauko-jimo, melo ir išdavystės, kiek yra atgailos ir veidmainiavimo?

Autoriaus pasakojimas slenka lygiai, be užkliuvimų, be minties painiojimosi. Miela skaityti, lengva suprasti. Kiekvienas sakinytis veda veiksmą pir-myn, graži ir taisyklinga kalba skaitančiojo dėmesį rikiuoja viena kryptimi – kas bus, kas ateis. Čia rašančiam kyla įtari-mas: arba autorius yra dūkas, arba pasakojami įvykiai klostėsi Džukijoje. Antračialų veikėjų pasisakymuose skamba dūkiš-ka tarmė, gal Seirijų, gal Leip-alingio apylinkių. Tačiau tarmi-niai įtarpai yra šykštūs, kad ne-

bandytų skaitančiojo kantrybės. Nauja ir patraukli pasakoji-me – pagrindiniai veikėjai tu-rin stumia be "autorius" pagal-bos. Čia nėra "Jonas sakė, Pet-ras matė, Antanas girdėjo". Sribas pats dėsto savo mintis, klebonas pasakoja savo paste-bėjimus, gydytojas kalba savais žodžiais, saugumiečių kapitonas skundžiasi savaip, Naudoris vėl, be autoriaus pagalbos, išsako savo išgyventus įvykius.

Knygos naujovė, kaip jau minėta, yra žvilgsnis sribų pa-šiūrėn. Štai sužinome, kad šie nelemti vargšai nusikaltėliai nėra iš tolumų atgabenti, bet vietini-ai: "Nuėjau atidaryti durų. Sribas. Ginkluotas. Ne kasdi-ninis svečias, bet ir ne nematy-tas" (psl.11). O kokie "ne ne-matyti"? Dažnai senųjų komu-nistų sūnūs: "Gerai pamenu, tą rytą automata gavau. Pats tėvas įteikė, su visa ceremonija. (...) Nežinau, kaip tais laikais kare-i-viai jautė, bet mane, gerai pa-menu, visą drebuly nupurtė ir, galvojau, visas buožes išstėk-siniu. Taigi sakau – snarglys dar buvau. Durnas. (...) Tėvas (jis tada buvo valščiaus partorgas) prisigėdė prie diržo pistoletą – ..." (psl.14). O tą partorgą buvo išgelbėję užpultasis klebonas: "Tik žinojau, kad tas kunigas buvo išgelbėjęs mano tėvą nuo vokiečių. Aš dar visai mažas bu-vau, neatsimenu" (psl.15). Ta-čiau tėvo mokynys, sribas, abe-joja: "Buvau išmokytas tėvo klausyti. Ir tada galva pritariau, bet širdis virė ir priešinosi. Kaipgi taip? Jis tave – iš kilpos, o tu ji – į raizgus?" (psl.17). Sribai buvo savo žmonių tarpe išaugę, perėmę jų tradicijas: "... o sribuiukas net niūniuoti pra-dėjo: 'Ko nutilo dainos mylimoj Džukijoje...' Gal dar žmogus iš-eitų, pagalvojau, jei tokie žo-džiai ištrigo. Juk vien už tokią dainą galėjai atsidurti toli..." (psl.20). Kartais subruzdą ir

sribo sąžinė: "Aš sribas, pa-maniau. Visi mūs nekencia, visi spjaudė į mūsų pusę. Bet ar aš ir ne žmogus? Gal viskas būtų kitaip išėję. Gal ir aš uniformą su arkluku būčiau dėvėjęs, o ne šiuos pasmirdusius skudurus" (psl.23).

Tačiau sąžinė nėra visagalė. Ji laimi prieš menkutį, paprastą žmogų, bet mandruolių neįvei-čia. Štai kalba persimetėlis sri-bas, tapęs žurnalistu: "Na, pone Vytautai, jūs per didelės skepti-kas. Mums reikia daugiau opti-mizmo. Tikėjimo. Santarvės. Kibiti drauge į darbą" (106). Ši-taip buvusiams partizanams pa-tarinėja persimetėlis sribas, staiga tapęs patriotu lietuviu.

Tuometinė būklė Lietuvoje autorius nusako be žaidų, ko-vų, žmonių sukiršinimo apraši-nėjimų, bet vienu bendru vaiz-du: "Dainavo vyrai, o žinojo, kad vargu ar bent vienam iš jų bus lemta sugrįžti, 'nusišluostyti rankšluosčiu dailiui'. Bet dainos skamba, ir nesakyčiau, kad ne-vilties, skausmo dainos. Ir skamba ne tik čia – skamba vi-suose miškuose, visuose kai-muose. Keista. Kažin ar kada nors kaimas yra tiek kentėjęs, tiek kartų žiūrėjęs į baisias mir-ties akis, o daina skamba! Ji nu-tilusi tik ten, kur susibūrė tie, kurių širdys, gerklės užtvinusios svetimu krauju. Ten dainų ne-girdėti. Ten nenutyla keiksma-žodžiai" (psl.123).

"Devintasis ratas" yra įdo-mus pasakojimų rinkinys, tačiau gaila, kad čia, JAV, Kanadoje, jo negalima gauti. Tai gal pir-mas kartas, kai literatūroje sri-bui, keiktam ir prakeiktam indi-vidui, leidžiama apie savo pra-keikimą išsirtarti.

Vytautas Dyvas

Romualdas Jurelionis, DE-VINTASIS RATAS. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Kaunas, 1998, 204 psl.

Lietuvos kultūros viceministrė INA MARČIULIONYTĖ (antra iš kairės) kalba spaudos konferencijoje rugsėjo 21 d. Čikagos "Seklyčioje". Dešinėje "Draugo" vyr. red. DANUTĖ BINDOKIENĖ ir "Draugo" fondo pirm. BRONIUS JUODELIS. Kairėje – Lietuvių televizijos programos vedėjas ARYDAS RENECKIS Ntr. Ed. Šulaičio

Ar nori išlošti milijoną?

HUMORESKA

Nori loterijoje išlošti milio-ną?.. Ir aš norėjau... Ir išlo-šiau... Tiesa, ne milijoną, bet labai jau artimą jam sumą. Sakai, nori?... Tada nuolatos galvok... Ne, ne apie tai, kaip išlošti... Galvok, kur tą milijoną padėsi. Galvok, kol dar to mili-jono neišlošei... visos detales smulkiai apgalvok... Iki pasku-tinio cento apskaičiuok... Kad neatsitiktų taip, kaip man...

Aš, matai, negalvoju, kaip pasielgsiu su ta artimilijonine suma. Netgi ir nesvajuoju jos iš-lošti. Bet ir šiam pasauly kartais stebuklų būna.

Kai sužinojau, kad laimėjau tokią sumą, net nepatikėjau. O kai "žodis tapo kūnu", visą sa-vaite gėriau. Iš džiaugsmo, ir to-dėl, kad pažįstami ir mažai pa-žįstami man yra praeiti nebeda-vė, vis primindami: "Reikia 'ap-laistyti'..." Su jais ir "laisčiau"... Tiesa, iš darbo išėjau su įra-šu knygelėje "Savo noru". Tie-siogine prasme... Kam bedirbti, jei tu pinigų mano amželiui ir taip užteks?

Gal ir toliau būčiau gėręs, jei nebūčiau "sėdęs ant baltų žirgų". Su keliais vėjo malūnais tada kariavau, neprisimenu. Ži-nau tik, kad tamsoje specialiai ant grindų numetęs penkis cen-tus, užsidegęs šimtinį banknotą, tuo penkiacenių ieškojau. Tik-riausiai, dar ką nors prikrečiau, nes atsidūriau ten, kur ir tur-ėjau atsidurti. Išlaikė mėnesį...

Kai grįžau namo, tvirtai nu-sprendžiau: nebegersiu! O jei jau aš – milijonierius, tai negi kaip ligi šiol gyvensiu vieno kambario bute? Nusipirkau pustučio aukšto namą, turintį aštuoniolika kambarių ir katili-nę rūsyje. Savo buvusį butuką notariškai padovanojau vienam skurdžiui. Į savo naujusius kambarius iš parduotuvių parsit-empiau po du televizorius kiekvienam – juk jie valgyti ne-prašo. Žodžiu, kambarius apa-stačiau bajoriška.

O kai viskas jau buvo su-pirktas, savo piniginėje vos tūks-tantėli su trupučiu besukrapš-čiau. Išsigandau... vasara bai-giasi, o kuro tai nepasirūpinau. Tokiam namui apšildyti, tik-riausiai, paskutinių litukų pri-reiks... O ką tada valgsiu?..

Reikia dar išlošti! Nusipir-kau loterijos bilietų už visą tūkstantį. Deja... net supuvusio skatiko nelaimėjau.

Šokau ieškoti darbo. Bet juk dabar – ne socializmas, kai tave ir išvytą iš darbo kitur su išskėtomis rankomis sutikdavo. Dabar bedarbių – lyg danguje žvaigždžių...

Ilgai maščiau... Ir sugalvo-jau... Susirinkau paskutinius li-tukus ir patraukiau į vieno laik-raščio redakciją, nešdamas skel-bimą su tekstu: "Ieškau darbo. Neatsisakysiu ir sargo ar auklės pareigų".

Steponas Miltenis, Rasciniai

V. Kudirkos 100-ųjų mirties metinių minėjimo 1999.X.3 Jaunimo centre Čikagoje dalis dalyvių. Iš dešinės: doc. dr. I. Slavinskaitė, Juozas Končius, Edvardas Šiugžda, "XXI amžiaus" redaktorius, Aldona Šmulskštienė, Antanas Juodvalkis, Ona Gradinskienė ir kt. Žemiau (iš kairės) programos atlikėjai: Audrė Budrytė, Violeta Drupaitė, Pranciškus Ivinskis, Ona Šulaitienė, Rokas Zubovas, doc. dr. Irena Slavinskaitė, akt. Virginija Kochanskytė, Birutė Briedienė, Danutė Bindokienė ir Marija Remienė. Nuotr. Z. Degučio

Šimtamečio varpininko kūryba

Dr. Vinco Kudirkos šimtoji mirties metinių sukaktis turiningai ir meniškai paminėta Čikagoje

ALDONA ŠMULSKŠTIENĖ

Dr. V. Kudirkos minėjimas 1999 m. spalio 3 d. Jaunimo centre Čikagoje, surengtas JAV LB kultūros tarybos, pirminin-kaujant Marijai Remienei, buvo vienas geriausių minėjimų, ku-riame yra tekę dalyvauti.

Dar prieš įeinant į salę krito į akis nemaža dr. V. Kudirkos veiklą ir kūrybą atskleidžianti parodėlė iš M. Mažvydo bibliotekos, kurią atvežė viešnios iš Lietuvos – doc. dr. I. Slavinskaitė ir akt. V. Kochanskytė, o sa-lėje – dail. Ados Sutkuvienės skoninga scenos dekoracija – di-delis dr. V. Kudirkos portretas, apsuptas ažuolo lapų ir dailiai sustatytų gėlių.

Minėjimas-akademija buvo pradėta M. Remienės kvietimu sugiedoti Lietuvos himną.

Doc. dr. Irena Slavinskaitė savo paskaita "Vincas Kudirka dirbęs tautai" davė visam minė-jimui toną. Tai buvo turininga, giliai išmąstyta, puikiai paruoš-ta paskaita, kurią kalbėtoja pra-dėjo Lietuvos himno istorija.

Apžvelgdama įvairių auto-rių giesmes, kurios buvo gieda-mos nuo XIX š. pabaigos lietu-vių susibūrimuose ir kurios tu-rėjo kelti lietuvių dvasią bei stiprinti tautinį susipratimą. Bet tik Vinco Kudirkos "Tautinė giesmė", išspausdinta 1898 m. "Varpo" 6 nr., kuriai jis sukūrė ir muziką, tapo lietuvių tautos atgimimo kelrodžiu! Ji buvo giedama 1905 m. suvažiavimo metu, o nepriklausomai Lietu-voje tapo oficialiu Lietuvos himnu. Toliau kalbėtoja žvelgė į dr. V. Kudirkos kovą už as-mens, visuomenės ir tautos lais-ve. Ji apibūdino jo publicistiką, poetinius vertimus ir jo paties, kaip rašytojo ir poeto bei mu-ziko, kūrybą, jo darbą redaguo-jant "Varpą". Ji kalbėjo ir apie Amerikos lietuvių įnašą lei-džiant V. Kudirkos raštus.

Įdėmiai ir susikaupusiai iš-klausytą paskaitą baigdama sa-kė: "Mintimis padėkime po ryš-kią gyvą gėlę ant jo kapo! Tegul ji gaubia dieviškoji ramybė ir tautiečių pagarbą!"

Dėkingi klausytojai jai nuo-širdžiai ir ilgai plojo.

Pianistas Rokas Zubovas paskambino du V. Kudirkos su-kurtus valsus: "Varpelį" ir "Ne-muno vilnį" (valsas iš lietuviškų dainų).

Po šio puikaus muzikinio intarpą aktorė Virginija Ko-chanskytė davė V. Kudirkos kū-rinių pyne, kurią ji iš atminties deklamavo, visą įdomiai ir gyvai sujungdama suvažiavimais ir mintimis ir lyg statydama tiltą tarp klausytojų ir V. Kudirkos, kuriuo einant ji būtų galima ge-riau pažinti, suprasti ir įvertinti. Pirmiausia ji labai vaizdžiai per-davė "Lietuvos tilto prisimini-mus" ir, rodos, matėme prieš akis tą seną tiltą, kuris tiek iš-kentėjo, bet nesugriuvo, nesulū-

žo! Aktorė atskleidė ir roman-tišką V. Kudirkos dvasią švel-niai padeklamuodama "Karve-lėli mėlynasis" ir "Kregždėlė". Girdėjome ir daugiau puikiai perduotos V. Kudirkos kūrybos, satyros ir eilėraščių. Ypač išpu-dingai nuskambėjo "Ne tas yra didis" ir "Labora".

Akt. V. Kochanskytės aukš-to meninio lygio ir reto grožio deklamavimas tiesiog užburė klausytojus! Jai baigus, visi at-sistoję pagerbdami ją ir dar il-gai plojo.

Pianistas R. Zubovas dar paskambino V. Kudirkos mo-zūrą "Sudiev" ir šiuo kūriniu už-baigė minėjimą.

M. Remienė dėkojo ir atli-kėjams ir visiems atėjusiems į šį minėjimą ir kvietė apžiūrėti V. Kudirkos parodą. Programos atlikėjai buvo apdovanoti gėlių puokštėmis.

Dar trumpai kalbėjo ir akt. V. Kochanskytė, kuriai Lietuvos teatras, šiemet šventusio 100 m. sukaktį, buvo pavesta įteikti at-minimų medalius lietuviams teatralams Čikagoje. Jais buvo apdovanotos Birutė Briedienė, Ona Šulaitienė, akt. Irena Leo-navičiūtė, naujojo teatro "Žalt-vykslės" režisierė Audrė Budrytė ir šio teatro įsteigėja JAV LB kultūros tarybos pirm. Marija Remienė.

M. Remienė pristatė ir mi-nėjamie dalyvavusias V. Kudir-kos giminaites: Uršulę Balsku-vienę-Kudirkaitę, jos dukrą Ni-jolę Vokietaitienę ir Adelę Lie-tuvninkienę.

Doc. dr. I. Slavinskaitė ir akt. V. Kochanskytė dalyvau-s eilėje Lietuvių bendruomenės telkinių ruošiamuose minėji-muose: Klyvlande, Baltimorėje, Putname, Bostone, Niujorke, Vašingtone, St. Petersburg, Los Angeles, Denverje, Omahoje, Detroite ir Toronte (Kanadoje).

VINCO KUDIRKOS 100-ųjų mirties metinių sukaktis Čikagos Jaunimo centre buvo surengta paroda, vaizduojanti jo kūrybinę veiklą. Nuotr. Z. Degučio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniaus ir Krokuvos miestų kultūriniam ryšiams plėsti Vil-niaus miesto savivaldybė rengia Krokuvos dienas. Š.m. rugsėjo 10 d. Vilniuje buvo surengta konfe-rencija tiems ryšiams aptarti. Be šių dviejų miestų ryšių, siekiama dalyvauti Europos miestų kultūri-niame judėjime. Krokuvos jauni-mo kultūros dienos Vilniuje vyko 1997 m., o pernai Lietuvos atsto-vai dalyvavo Vilniaus kultūros dienos Krokovoje. Kaip ELTA praneša, šių metų Krokuvos kul-tūros dienos yra parengta labai turininga programa. Vilnių ir Krokuvą artimiau riša, nes tai abiejų valstybių senosios sostinės.

Žydų tautžudystės diena pa-minėti š.m. rugsėjo 23 d. Lietuvos seimo rūmuose buvo atidaryta paroda "Anos Frank istorija – pa-moka nūdienai". Kaip ELTA ra-šo, parodoje atsispindi prieškario nacių diktatūros ir pokario įvy-kiai. Anos Frank dienoraštis yra vienas iš garsiausių dokumentų apie Antrojo pasaulinio karo žiaurumus. Dienoraštis išleistas ir lietuvių kalba. Parodą rengė Anos Frank namai iš Amsterda-mo, Vilniaus Gaono žydų mu-ziejus ir Seimo spaudos tarnyba.

"Pupų Dėdė" – tokiu pavadi-nimu neseniai Vilniuje "Vagos" leidykla išleido atsiminimų knygą, spaudai paruoštą Teodoro Čet-rausko, kuris suradęs Petro Biržio – Pupų Dėdės rankraščius. Vyres-nio amžiaus žmonės atsimena šio žymaus satyriko, pokštinko Pu-pų Dėdės gastroles po Lietuvą, jo daineles, kupletus palydint armo-nika, kartais atliekant ir duetu su Rozalitiene. Už pareigūnų pajuki-mą ne kartą teko jam nukentėti nepriklausomos Lietuvos laikais, o sovietų rūstybė užsitraukė už garsų iki šių laikų išlikusį posakį "Vilnius mūsų, o mes rusų"... Petras Biržys – Pupų Dėdė gimė 1896 m. rugpjūčio 22 d. Liūdiškės kaime, Anykščių valsė. Antrąją karo mokyklos laidą baigė 1919 m. Mokytojavo, studijavo litera-tūrą ir teologiją 1924-1927 m. Reiškėsi spaudoje, rinko medžia-gą Lietuvos vietovių istorijai, pa-rašė kar. Ant. Juozapavičiaus, pirmojo Lietuvos karininko, žu-vusio nepriklausomybės kautynė-s, biografią. Vokiečių okupaci-jos metu buvo įkūręs "Pupų Dė-dės pastogę". Sovietmečiu gyveno vargingą gyvenimą, mirė Vilniuje 1970 m.

Marija Abbott, trečios kartos JAV lietuvaite, Niujorke leidžia-mo mėnesinio žurnalo "Vytis" re-daktorė su vyru š.m. rugpjūčio vi-duryje lankėsi Lietuvoje ir susit-ko su Rašytojų sąjungos darbuo-tojais. Apie šį susitikimą rašo Eug. Ališka "Literatūra ir me-nas" (1999.VIII.28) laikraštyje. "Vytis" leidžiama "Lietuvos vy-čių" organizacijos, eina nuo 1913 m. Žurnalas skirtas tiems, kurie nori prisiminti lietuviškąsias šak-nis, nors jau nebe gimtąja kalba. Redaktorės seneliai iš Lietuvos išvykę su pirmąja išeivių banga. Marija Abbott žurnalą redaguoja jau penkerius metus. Žurnalas leidžiamas 5000 egz. tiražu. Nu-siskundžiama, kad jaunimas juo per daug nesidomi. Redaktorė norėtų, kad žurnalas daugiau at-spindėtų šiandieninį Lietuvos gy-venimą. Užmegzti su Lietuvos spaudos darbuotojais artimesnius ryšius – buvęs jos viešnagės tikslas.

Meno terapijos studija jau treji metai veikia Vilniaus psichi-nės sveikatos centre. Jai vadovau-ja Ieva Fabijonavičiūtė. Kaip EL-TA rašo, studijoje dirbama penkis kartus per savaitę po dvi valan-das. Studiją yra lankę apie 60 žmonių, iš kurių 20 nuolat piešia. Žinovų teigimu, jų darbai prilygs-ta autentiškiems meno kūriniams. Neseniai "Akademijos" dailės ga-lerijoje buvo surengta tų kūrinių paroda, atkreipusi psichologų, psichiatrų, dailės pedagogų bei profesionalių menininkų dėmesį.

A.a. dail. Kazio Šimonio (1887-1978) atminimui pagerbti Kupiškio miesto savivaldybės kul-tūros ir švietimo skyrius bei Etno-grafijos muziejus pradėjo rengti parodas – konkursus, kuriuose dalyvauti kviečiami tautodailini-kai iš Panevėžio ir Utenos apskr-ičių. Numatytos premijos 1000, 700 ir 500 litų. Be to, renginių rė-mėjai pasirūpins ir kitais apdova-nojimais. Dail. K. Šimonis gimė Starkonių kaime, Panevėžio apskr. ūkininkų šeimoje. Mokėsi pas dail. A. Varną ir T. Daugirdą. 1920 m. rinko ir piešė liaudies audinių ornamentus bei kitus liaudies meno dirbinius. 1927 m. surengė savo kūrinių parodą Pa-ryžiuje. Garsėjo ne tik tapyba, bet ir grafika, iliustravo knygas. Iš-leido ir savo atsiminimų knygą "Gyvenimo nuotrupos" (1959).

Lietuvos maironėliai š.m. spalio 22 d. mini savo veiklos de-šimtmetį. Kaip "Dienovidyje" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX.10-16) rašoma, Atgimi-mo šurmulyje Lietuvai partipo prieš šimtą metų Maironio skelbti idealai. Steigti maironėlių drau-giją iniciatyvos ėmėsi Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimnazijos direktorius Eug. Urbonas, gavęs pritarimą iš poeto M. Martinai-cio, kalbininko Vyt. Vitkausko ir kitų. Greitai idėja paplito po kitas Lietuvos vietoves – miestelius ir kaimus. Mokiniai iš pradžių dar nedrąsiai mokėsi pasirinktą him-ną – Maironio "Jaunimo giesmę" (1999.IX

Ata DANUTEI ŽEMAITIENEI

mirus,

dukrai AUDRONEI ir sūnui SAULIUI su šeima
reiškiamu nuoširdžiu užuojautą –

Giminės Lietuvoje

Kunigų suvažiavimas

Metinis Kanados lietuvių katalikų kunigų suvažiavimas įvyko š.m. spalio 19 d. Lietuvos kankinių parapijos klebonijoje Mississaugoje. Dalyvavo 10 kunigų iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono ir Londono. Suvažiavimą pradėjo KL Kunigų vienybės pirm. prel. J. Staškevičius – pasveikino dalyvius ir pradinei maldai pakvietė prel. Pr. Gaidą. Pirmininkauti buvo pakviesti kun. K. Kaknevičius, sekretoriauti – kun. V. Valdemaras. Kun. K. Ambrasas, SJ, atsiųstą praėjusio suvažiavimo protokolą perskaitė sekr. kun. E. Putrimas.

Išsamų pranešimą apie Kanados lietuvių kunigų veiklą padarė pirm. J. Staškevičius, pabrėždamas, kad šis suvažiavimas yra suaktyvinis, nes ši organizacija buvo įsteigta prieš 50 metų. Per tą laikotarpį iš Kanadoje dirbusių kunigų mirė 34. Iš pirmojo suvažiavimo matyti, kad jame kilo mintis organizuoti "Tėviškės žiburį" savaitraščio leidybą. Tai ir buvo padaryta 1949 m.

Be to, prel. J. Staškevičius papasakojo apie a.a. prel. J. Bertašiaus laidotuves, kuriose dalyvavo š.m. spalio 12-13 dienomis Vinipege. Tenykštė lietuvių parapija, netekusi klebono, atsidūrė pavojuje – jeigu neatsiras kunigas galės aptarnauti parapijiečius lie-

tuvių ir anglų kalbomis, gali būti uždaryta. Tokia esanti vietinio vyskupo nuomonė.

Iš pirmininko pranešimo taip pat aiškėjo, kad neteko klebono kun. L. Kemėšio ir Delhi lietuvių parapija, bet ji administruojama bei aptarnaujama iš Lietuvos kankinių parapijos Mississaugoje, kuri rūpinasi ir lietuvių telkinių lankymu Sudburyje bei Sault Ste. Marie vietovėse. Windsor lietuvių parapiją aptarnauja kun. A. Volskis iš Detroito.

Valdybos sekretorius kun. E. Putrimas padarė pranešimą apie sielovadinę savo kelią į Edmontoną ir Kalgarį 1998 m. Gavėnijoje. Per vieną savaitę galėjo aplankyti ir Edmontoną, ir Kalgarį. Ten dar tebėra nemažai lietuvių telkinių. Vankuveris liko neaplaikytas, nors ir ten yra nemaža lietuvių grupė.

Kun. V. Valdemaras papasakojo apie sielovadinę savo kelią į Vinipegą praėjusių metų Gavėnijoje. Ten išbuvo dvi savaites, talkindamas klebonui prel. J. Bertašui. Ten ir dabar tebėra nemaža lietuvių grupė.

Po pranešimų ir diskusijų perrinkta ta pati valdyba, kuri naujai pasiskirstė pareigomis: pirm. kun. Aug. Simanavičius, OFM, išd. prel. J. Staškevičius, sekr. kun. E. Putrimas.

Aptarus einamuosius reikalus, buvo persikelta į šventovę maldoms už mirusius šios Kunigų vienybės narius, kurių dalis yra palaidota šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Iš suvažiavimo nutarimų pažymėtini – atšvęsti Kunigų vienybės 50-tąjį ateišantį pavasarį ir pasirūpinti paruošimu suaktyvino leidinio – Kanados lietuvių parapijų istorija. Inf.

Lietuvos prezidentas VALDAS ADAMKUS 1999 m. spalio 23 d. tarp Toronto Maironio mokyklos mokytojų ir mokinių, sutikusių jį Toronto oraustyje. Šalia Prezidento mokyklos vedėja Aldona Šimonėlienė. Antra iš kairės – Alma Adamkienė

Šimtas gimtadienis

Š.m. spalio 1 d. susirinkę Toronte apie 30 tautiečių pasveikino Antaną Basalyką jo šimtojo gimtadienio proga. Raštu sveikino Kanados generalgubernatorius Romeo LeBlanc, min. pirmininkas Jean Chretien, Ontario premjeras Michael D. Harris, Ontario parlamento narys Tony Ruprecht, Kanados lietuvių bendruomenės ir Kanados lietuvių fondas. Žodžiu sveikino kun. Augustinas Simanavičius, OFM, Prisikėlimo parapijos vardu, Bronius Saplys kaip vilnietį Vilniaus krašto lietuvių sąjungos vardu. Pensininkų klubo vardu p. Na-

rušienės paruoštą adresą perskaitė L. Mačionienė. Asmeniškai sveikino R. VI. Simonaičiai, Elena Oželytė, Pr. Krilavičius, p.p. Greičiūnai, Toronto miesto slaugos namų koordinatore Ann Marie Abrams ir namų šeimininkė, Antano dabartinė globėja Regina Miltenienė.

Visi sugiedoję "Ilgiausių metų". Vaisėmis pasirūpino Prisikėlimo parapija ir šeimininkė. Sukaktuvinkas visiems nuoširdžiai padėkojo.

Antanas Basalykas yra gimęs 1899 m. spalio 1 d. Cima-kavo kaime, Ratnyčios parapijoje, Druskininkų valsč. Pradinį ir vidurinį mokslą ėjo Druskininkuose, o vėliau Kaune, Vytauto Didžiojo universitete baigė ekonominius mokslus. Karo audrai siaučiant per Vokietijos DP stovyklas pasiekė Kanadą, kur ir šiuo metu gyvena prižiūrimas kun. klebono Aug. Simanavičiaus, OFM, ir globojamas Reginos Miltenienės namuose.

Linkime Tau, Antanai, sveikatos ir sujungti savo gyvenime tris šimtmečius.

B. Saplys

Vilnietis ANTANAS BASALYKAS, atšventęs Toronte šimtąjį gimtadienį

Atitaisymas. "TŽ" nr. 42 užuojautoje Sigitai Štuopienai, mirus Nijolei Borysienai, įsibrovė klaida. Užuojautą reikė ne M. K. Grambliai, o M. K. Grambiai.

Toronto

Kanados lietuvių bendruomenės krašto tarybos suvažiavimas įvyko spalio 23 d. Anapilėje, Mississaugoje. Dalyvavo tarybos nariai bei apylinkių pirmininkai arba jų atstovai iš įvairių vietovių, įskaitant Vankuverį, Vinipegą, Edmontoną, Montrealį ir artimesnius telkinius. Susirinkusieji išklausė Lietuvos ambasadoriaus dr. A. Eidinto, garbės konsulo H. Lapo sveikinimus, PLB pirmininko Vyt. Kamanto pranešimą. Po pietų vyko simpoziumas, kuriame buvo gvildenamas apylinkių problemos bei jaunesnių lietuvių įjungimo į Bendruomenę sunkumai. Sesija buvo užbaigta prieš 3 v.p.p. (Plačiau kt. nr.)

Ryšium su Lietuvos prezidento V. Adamkaus viešnagė Kanadoje Lietuvos ekonominės plėtros agentūros rūpesčiu išleista informacinė albuminio pavidalo brošiūra su spalvotomis iliustracijomis bei Prezidento žodžiu. Tai labai patrauklus 8 psl. leidinėlis, skirtas ypač verslo žmonėms sudominti galimybes investuoti savo kapitalus Lietuvoje. Gaila tik, kad tame leidinyje palikta nemažai klaidų: pvz. rašoma vietovė "Kasidorus" (Kaišiadorys?), "Birzo" (Biržai?), "Anykzio" (Anykščiai?), "Embassador" (Ambasador) ir kt.

A. a. Jono Sadausko 13 metų mirties prisiminimui žmona Birutė ir šeima "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A. a. Sofijos Tekorienės dvejų metų mirties prisiminimui Birutė Sadauskienė ir šeima "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

A. a. Irenos Mankus vienerių metų mirties atminimui Birutė Sadauskienė su šeima "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

A. a. Rožei Augustinavičienai mirus, užjausdami dukras Elenutę Rugenienę, Stasytę Zelen, sūnus Albertą ir Stasį su šeimomis bei visą gausią giminę, "Kovai su vėžio liga Lietuvoje", sergantiems vaikučiams, tremtiniams ir seneliams aukojo: \$45 – A. G. Senkai; \$30 – E. J. Gudinskai, E. Rugenienė; \$20 – Z. P. Augaičiai, A. Aleliūnienė, A. Klemkienė, M. Obelėnienė, J. Jocius, E. J. Mačiuliai, M. Povilaitienė, L. Gurklėnė, B. Lukošienė, A. K. Ratavičiai, N. Evans, T. P. Pargauskai, J. P. Pargauskai, B. Dirsenė, A. Usvaltas; \$15 – S. Mažeikienė; \$10 – M. Stankaitienė, O. P. Vėžauskai, J. M. Vieračiai, A. D. Garkūnai, A. T. Žebartavičiai, J. L. Vitai, A. Aleliūnas, D. Gerling, D. Bartulienė; \$5 – K. J. Jauneikos. "Tremtinių grįžimo fondui" aukojo: \$10 – L. J. Vitai. "Tėviškės žiburiams" aukojo \$10 – B. V. Cvirkos. Visas aukas velionės atminimui rinko A. Klemkienė ir T. Pargauskienė. M.P.

Century 21
Best Sellers Ltd.
Member Broker
4 Robert Speck Parkway, Suite 150
Mississauga, Ont. L4Z 1S1

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 273-4211 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mielai ir šilniai patarnausiu.
Nemokamas namų įvertinimas

SPRINT
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Merrico Ave., Toronto Ont. M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patirtis ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtis ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 **Tel.: 905 271-7171**
(į vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

Telefonas
2373 Bloor Street West **416 763-5677**
(Prie Jane St.)

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
Norintiems suskubti dar aplankyti šventąją žemę iki 2000-ųjų metų, kelią "Pilgrimai į šventąją žemę", lapkričio 8d., 10-čiai dienų. Kelionės kaina su skrydžiu, maitinimu, prabangiu viešbučiu, gidu, ekskursijomis autobusu ir mokesčiais – \$2050.
Keliaujantiems į Lietuvą, sutikti naujo tūkstantmečio siūlome skrydį ir viešbutį Vilniaus centre su pusryčiais, septynioms dienoms. Išvykstantiems iki 17 gruodžio kaina \$1870, o gruodžio 17 dieną ir vėliau \$1995.
DĖL KITŲ PASLAUGŲ TEIRAUKITĖSI!
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
PYSANKA – V.I.M. Inc.
4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601 Fax (416) 233-3042

Siuntiniai laivu ir lėktuvu
TIESIOG Į VILNIŲ

Laivu 1.99 /kg
&
Lėktuvu 4.95 /kg

MES PRISTATOME!
MES GARANTUOJAME!

Pristatymo kaina \$15 už siuntinį
Tel. (416) 233-4601

So many people
to call overseas.
So many easy
ways to save.

GET
\$100
IN FREE
LONG DISTANCE
CALLS
yours when you spend
an average of \$50 a
month on long distance
calls in one year.

Save here, there and
everywhere. It's easy!

- Enjoy low international rates to over 240 destinations
- Same low rates for FÖNCARD® calling card calls from Canada
- No monthly fee if you pay by pre-authorized payment
- Save even more with By-The-Second Billing and FREE Short Calls
- Call to anywhere in Canada for 15¢ a minute
- Call to anywhere in the U.S. for 20¢ a minute

Call 1-800-966-0816

24 hours a day, 7 days a week
www.sprintcanada.ca

Where easy comes to life.™

Lithuania \$0.94/minute

Russia \$1.19
Estonia \$0.66
Latvia \$1.49

TORONTO

Anapilio žinios

– Spalio 24, sekmadienį, pasukinį kartą prieš išvykdamas į savo parapiją pamokslus sakė Žvirgždaičių klebonas kun. Algirdas Kildušis. Džiaugiamės jo svečiavimui mūsų tarpe ir linkime Dievo palaimos bei sėkmingos darbuotės Lietuvoje.

– Šį sekmadienį, spalio 31, Anapilijus bus renkama arkivyskupijos įsakytą antroji rinkliava pasaulio misijoms.

– Rudeninė kapinių lankymo diena bus spalio 31, sekmadienį. Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Pamokslą sakys Londono lietuvių parapijos klebonas kun. K. Kaknevičius. Prieš Mišias ir Mišių metu gros Vilniaus styginis kvartetas. Autoaiškėjė bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvių kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos įprasta sekmadienio tvarka.

– Kapinių lankymo dienos proga spalio 31, sekmadienį, KLK moterų draugijos mšų parapijos skyrius rengia parodą, kurioje su savo kūriniais dalyvaus keramikė Valentina Balsienė ir fotografas Vytautas Suslavičius. Parodą pajavins Jan Matejko tapyto Žalgirio mūšio paveikslų kopija, kurios originalas buvo šia vasarą atgabentas iš Lenkijos ir išstatytas Vilniaus dailės muziejuje.

– Kapinių lankymo dienos pietūs spalio 31, sekmadienį, bus ruošiami Anapilio moterų būrelio Anapilio salėje. Pietauti bus galima išties dieną ir atsigaivinti vynu bei alučiu.

– Anapilio knygne gauta knyga „Lietuvos knaikinimas ir tautos kova (1940-1998)“ ir „Poezijos pavasaris 1999 m.“

– Mišios, spalio 31, sekmadienį: 9.30 v.r. už Paulionių ir Klori-kaičių mirusių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už a.a. Juozą Bataitį; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, spalio 30, šeštadienį; 3 v.p.p. už a.a. Laimą Ratavičiūtę (II metinės).

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį, spalio 31, 11.15 v. ryto įvyks Reformacijos šventės pamaldos. Š.m. Reformacijos šventė yra istorinė, nes Vokietijoje, Augsburgio mieste, iškilmingose pamaldose spalio 31 d. bus pasirašyta „Išteisinimo deklaracija“ tarp Vatikano ir Pasaulinės liuteronų sąjungos prezidiumo.

– Ateinanči sekmadienį Šv. Komunijos pamaldos 11.15 v. ryto. Po jų šventovės patalpose įvyks moterų draugijos susirinkimas.

– A. a. Ema Šturmienė savo testamentu Išganytojo parapiją bei testamentą įvykdymo įsūniui Petriui Šturmui už auką ir gražų paveldį.

Lietuvių Namų žinios

– Spalio 23 d. Lietuvių Namuose lankėsi respublikos prezidentas V. Adamkus su ponja Alma bei palyda. Susitikimo dalyviai bei testamento įvykdymo įsūniui Petriui Šturmui už auką ir gražų paveldį.

– Sekmadienio popietėje spalio 24, dalyvavo 133 asmenys. Svečių knygoje pasirašė B. Vaitkūnaitė-Nagienė iš Montrealio, A. Valaskevičienė iš Londono, Ont., V. Lemežytė-Butinger iš Waterloo, Ont., dr. Vincas W. Kadis iš Edmonton, Alta. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė A. Skilandžiūnienė.

– LN valdybos posėdis įvyks lapkričio 4 d., 7 v.v.

– Atsižvelgiant į kapų lankymo dieną, Lietuvių Namų 48-erių metų gyvavimo sukakties paminėjimas nukeliamas iš spalio 31 d. į lapkričio 7 d., 2 v.p.p. (tuoj pat po pietų) Lietuvių Namų salėje „B“. Kviečiame dalyvauti.

– Š.m. spalio 27 d., 11 v. ryto įvyks LN moterų būrelio susirinkimas Lietuvių Namų skyklyje.

– Elena ir Raimundas Namikai slaugos namų statybai aukėjo \$250. Slaugos namų vajaus komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuosirdų dosnumą ir paramą. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

– Lietuvių Namams reikalingi tarnautojai įvairioms pareigoms. Ieškomi „barmenai“, padavėjos, valytojai, virėjai, pastato prižiūrėtojai. Kreiptis į LN vedėją arba skambinti tel. 416 532-3311.

Kauno arkivyskupijos vaiko dienos centras \$100 aukėjo N.N. **Išėjimo lietuvių klierikų studijų fondui** aukėjo \$100 - O. Raubienė, U. Palulytė.

Šv. Jono lietuvių kapinės aukėjo: \$100 - Kasperavičiū šeima (a.a. Felikso Kasperavičiaus VII mirties metinių proga); \$50 - D. Radzevičienė.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį, 10.15 v. Mišiose dalyvavo Lietuvos respublikos prezidentas Valdas Adamkus su ponja Alma ir palydovais. Per Mišias giedojo jungtinis parapijos ir „Volungės“ choras, pamokslą pasakė Kretingos vienuolyno viršininkas T. Astijus Kungys, OFM, koncelebravo ir svečias iš Brazilijos kun. Petras Rukšys, SDB. 8.15 v. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė Kretingos parapijos klebonas T. Gediminas Numgaudis, OFM.

– Vėlinių išvakarėse, lapkričio 1 d., 7 v.v. šventovėje bus aukojamos Mišios už visus parapijos mirusiuosius. Mirusiųjų vardai, kurie mirė po paskutinių Vėlinių, bus paminėti per Mišias.

– „Atgaivink“ programos ketvirtos savaitės tema yra „Neteisingumo patirtis“.

– Spalio 27 d. palaidota a.a. Angelė Šulcienė, 87 m. Giminių Kanadoje neturėjo. Lietuvoje mirė Filomena Bareikienė, Antano Kairio ir Genovaitės Rulevičienės sesuo.

– Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas vyksta parapijos salėje šį trečiadienį, spalio 27 ir ketvirtadienį, spalio 28 nuo 10 v.r. iki 8 v.v. Kas turi atliekamų nereikalingų daiktų, prašom atvežti juos į salę prieš išpardavimą.

– Vakarinį ir vestuvinių drabužių madų paroda, kurią rengia KLK moterų draugijos parapijos skyrius, įvyks sekmadienį, lapkričio 7, 4 v.p.p. parapijos salėje. Savo kūrinis rodyti Niujorke jau gerai žinoma Ramona Kevėža ir Toronto „Bridal Salon“ Gisella Furfaro. Bilietai yra platunami sekmadieniais salėje, kitu laiku pas skyriaus pirmininkę V. Siminkevičienę dienos metu 533-0621, vakare 761-9131. Parodos pelnas skiriamas parapijos persikėlimo vajui.

– Bilietai į N. Metų sutikimo pokylį parapijos salėje jau platunami sekmadieniais parapijos salėje, kitu laiku pas V. Tasecką 905 824-4461.

– Parapijos tarybos labdaros sekcija turi vietos talpintuvei ir nori nusistiegi į Lietuvą tokių daiktų, kurie yra labai reikalingi kroniškiems ligoniams ir invalidams. Jei kas turi ligoniams lovų, patalynės, ratukų (wheelchair), vežimukų vaikams, nepermirktamų paklodžių, suaugusiems vystyklių, ligonių aprangos, klausos aparatų, vaikų drabužių, smulkių baldų vaikams ir t.t. prašom skambinti sekcijos pirmininkei dr. J. Čuplinskienei 533-7425.

– Mišios sekmadienį, spalio 31: 8.15 v.r. už a.a. Alfą Tutlienę; 9.15 v.r. už a.a. James Brough; 10.15 v.r. už Algį Avizienį, už a.a. kun. Joną Giedrį, SJ, ir už a.a. Kazimierą Budreckį; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

– Iš mokytojų tarpo pasitraukė Vida Kaleikinaikaitė.

– Sveikiname naują mokytoją – Janiną Dziemonienę, kuri dirbs jaunesniųjų darželyje.

– Spalio 30 d. vyks Kaukių pobūvis darželiuose. Vadovaus Vida Valiulienė. Tą pačią dieną, 11.30 v.r. auditorijoje kun. E. Putrimas praves Vėlinių susikaupimą. K.Ž.S.

Lietuvos respublikos prezidentą Valdą Adamkų ir jo žmoną Almą Adamkienę praeitą šeštadienį, spalio 23, Toronto orauostyje pasitiko Kanados valdžios atstovai, ambasadorius dr. A. Eidintas, konsulas H. Lapas, KLB pareigūnai, iškilmių rengėjai, Toronto Maironio ir Hamiltono Vysk. M. Valančiaus vyresniųjų skyrių mokiniai su gėlėmis ir dainelėmis. Maironio mokyklos vedėja A. Šimonėlienė tarė sveikinimo žodį. Tą pačią dieną prezidentas su ponja vakare Lietuvių Namuose dalyvavo jų garbei surengtame pokylyje. Sekmadienį, spalio 24, dalyvavo pamaldose – Išganytojo (ev. liuteronų) ir Prisikėlimo parapijų šventovėse; popiet ap-lankė Anapilio sodybą, didžiojoje salėje buvo iškilmingai sutiktas, padarė pranešimą ir atsakinėjo į klausimus (Plačiau kt. nr.)

Inž. Vytautas Kamantas, PLB valdybos pirmininkas, ir ponja spalio 25 d. lankėsi „Tėviškės žiburio“ redakcijoje, paliko pluoštą naudingos informacijos, pasidalino mintimis bendruomeninės veiklos klausimais.

A. a. Silvestru Slavičkui mirus, reikšdami nuosirdžią užuojautą žmonai Sofijai, sūnums Donatui ir Rimui su šeima, Vida ir Alfonsas Stanevičiai „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$40.

Atitaisymas. „TŽ“ nr. 41 žinutėje dėl aukų a.a. Silvestro Slavičiko atminimui pateko klaida. „Tėviškės žiburiams“ aukėjo ne Stanaičiai, o Vida ir Alfonsas Stanevičiai.

Naujų Metų SUTIKIMAS

* Šilta vakarienė su vynu * Šalti užkandžiai
* Naujų metų sutikimas su šampanu
* Šokiams gros geras orkestras * Veiks baras
* Stalai numeruoti * Vietos rezervuojamos iš anksto.

Bilietai parduodami LN raštinėje, skambinant tel. 416 532-3311, arba sekmadienio popietėse. ĮEJIMAS – \$60 asmeniui. Nuosirdžiai kviečiame sutikti 2000-tuosius Naujuosius metus Lietuvių Namuose.

Toronto Lietuvių Namų valdyba ir visuomeninės veiklos komitetas

2000-tųjų METŲ SUTIKIMAS ANAPILYJE su orkestru "Canadian Thunder Band" gruodžio 31, penktadienį, nuo 7 valandos vakaro

* Šilta vakarienė su vynu 7.30 v.v. (punktualiai)
* Šalti užkandžiai po 12 valandos nakties
* Nemokamas baras * Šampanas, puikiai išpuošta salė

Stalus rezervuoti iki lapkričio 14 d. – sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas Reginą Celejewską tel. 416 231-8832.

Visus dalyvauti maloniai kviečia – Anapilio parapijos tarybos administracinė sekcija

Penktdienį, spalio 29, 7.30 v.v. Prisikėlimo parodų salėje, adv. Povilas Žumbakis skaitys paskaitą tema „Karo nusikaltėlių Lietuvoje (ypač 1941 m. sukilimo ir okupacijos) bylų procedūros Kanadoje“. KLB kviečia visus dalyvauti.

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi spalio 31 d. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį laikrodžių rodyklės atsukamos viena valanda atgal.

Kapinių lankymo dieną, spalio 31, sekmadienį, „Tėviškės žiburio“ administracija bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Kapinių lankymo proga, spalio 31, sekmadienį, Anapilio knygynas veiks nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p. Bus galima įsigyti žvakių kapinių puošimui.

Vilniaus styginis kvartetas š.m. lapkričio 1, pirmadienį, 8 v.v. koncertuos su pianiste Golda Wainberg-Tatz Toronto, Leah Posluns teatre (4588 Bathurst St., tarp Shephard ir Finch g.). Koncerto globėjas – Lietuvos generalinis garbės konsulas H. Lapas. Bilietai po \$20 ir \$25, užsąkomi skambinant Jerry Nesker tel. 416 221-5521.

Š.m. lapkričio 7, sekmadienį, 3 v.p.p. „Vilnius Manor“ patalpose įvyks Tautodailės instituto Toronto skyriaus rengiama popietė, į kurią kviečia visus pažįstamus, draugus ir gerbėjus atsilankyti ir palinkėti sėkmės dail. Antanui Tamošaičiui, sugrįžtančiam į Lietuvą.

Prof. V. Samonis š.m. lapkričio 7, sekmadienį, 2 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose padarys pranešimą tema „Lietuvos ekonomikos reformų dešimtmetis“. Bus liečiama Lietuvos ekonomikos plėtotė bei problemos ir galimi ateities sprendimai. Taipgi bus apžvelgiama „Mažeikių naftos“ krizė ir reikšmė Lietuvos ekonomikos raidai. SK

KLB Toronto apylinkės valdyba nuosirdžiai dėkoja „Paramos“ kredito kooperatyvui už piniginę paramą ruošiant Lietuvos prezidento V. Adamkaus priėmimą. Inf.

A. a. Kosto Valančiaus dvejų metų mirties prisiminimui \$100 „Tėviškės žiburiams“ aukėjo jo žmona Birutė Valančienė.

Mylimam Tėveliui ir Seneiui Lietuvoje mirus, reikšdami nuosirdžią užuojautą Gintarei Sinskaitei, pajauta ir Algis Kazilzai „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$50.

A. a. Vlodo Rickevičiaus šešių metų mirties atminimui pagerbti tėvai – Marija ir Bronius Rickevičiai „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$25.

A. a. Juozo Ališausko atminimui Edvardas Valeška „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$20.

A. a. prel. Justino Bertašiaus atminimui, užjausdamas artimuosius, „Kovai su vėžio liga“ sergantiems vaikučiams Lietuvoje dr. V. ir L. Našlėnai (JAV) aukėjo \$20. M.P.

gruodžio 31, penktadienį, 7 val. vakaro
Vytauto Didžiojo menėje

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA

kviečia apylinkės jaunimą dalyvauti

HALLOWEEN ŠOKIUOSE IR metiniame suvažiavime

„Halloween“ šokiai:

Kur? Latvių Namuose, 491 College St., Toronto

Kada? 1999 m. spalio 30, šeštadienį, 9 v.v.

Kiek? \$7 su kauke, \$9 be kaukės

Metinis suvažiavimas:

Kur? Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W., Toronto

Kada? 1999 m. lapkričio 6, šeštadienį, 1.30 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose
ĮVYKS SOLISTŲ
Nelies ir Arvydo Paltinų
KONCERTAS
1999 m. lapkričio 9, antradienį, 7 v.v.

Visi kviečiami dalyvauti

Bilietai prie įėjimo – \$12

Rengia – LN kultūros komisija

Maloniai kviečiame dalyvauti

Toronto Lietuvių Namų 48-tajame

TRADICINIAME BALIUJE

1999 m. lapkričio 13, šeštadienį, 7 v.v.

Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Str. W.

BUS IDOMI PROGRAMA

Šokiams gros VACLOVAS ir VALDAS

Karšta vakarienė su vynu – veiks baras, loterija

Bilietai gaunami LN raštinėje

tel. 416 532-3311 ir sekmadienio popietėse

įėjimas – \$20 asmeniui

Rengia – Toronto Lietuvių Namų ir

Visuomeninės veiklos komitetas

PRANEŠAME,

kad dar galima įsigyti papiginta kaina

Lietuvių tautodailės instituto išleistą dailininkų ANASTAZIJOS ir ANTANO TAMOŠAIČIŲ knygą

LITHUANIAN SASHES

Kaina: KAN. \$30 (buvo \$40),

JAV \$25 (buvo \$35) plius \$4 persiuntimo išlaidoms

Papiginimas galioja tik iki Naujų metų, todėl kviečiame pasinaudoti proga.

Užsakymus siųsti: Lietuvių tautodailės institutas

1573 Bloor Street W.

Toronto, Ont. M6P 1A6

LTI valdyba

MONTREALQUE

Kun. Stanislovas Kazėnas, buvęs Biržų parapijos klebonas, spalio 17 d. su kun. Kazimieru Ambrasu Aušros Vartų šventovėje celebravo šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Jis apsigyveno prancūzų jėzuitų namuose ir universitete mokosi prancūzų kalbos. Savaitgaliais numato padėti kun. K. Ambrasui.

Kun. Janush Lipski, daug padėjęs Aušros Vartų kunigams, turėjęs didelę automobilio nelaimę. Dabar jau sveiksta ir gali atnaušinti Mišias. Paskutiniu metu jis dirbo lenkų parapijoje rytinėje JAV dalyje.

Prie žinutės „Solistės Elzbieta Kardelienė fondas“ („Tėviškės žiburiai“ Nr. 41, pusl. 5) tenka pridėti šio fondo valdybos sudėtį. Pirmininkas yra solistas Antanas Keblys, valdybos nariai – Aušros Vartų parapijos choro koordinators Antanas Mickus bei choristai Aldona Morkūnienė ir Dainius Juras.

Į Montrealio žvejotojų-medžiotojų klubo „Nida“ paruoštus pietus spalio 17 d. Aušros Vartų parapijos salėje prisirinko nenumatyti daug žmonių. Šiam renginiui vadovavo Aldona Vaičekauskienė. Pradžioje ji pakvietė Vyrų oktetą, vadovaujamą muz. Laurenti Djintcharadze. Šešiomis oktetu skambiomis dainomis visi buvo labai patenkinti ir negailėjo aplodismentų. Po dainų kun. K. Ambrasas palaimino paruoštus valgius, jų ruošėjus bei gausius dalyvius. Rengėjai buvo

susirūpinę maisto ištekliais, bet dalyviai buvo skaniai pavaisinti, įskaitant ir puikiai išrūkytą žuvį. Pietų metu Jonas Rimeikis akordeono muzika bei daina visus linksmino. Pabaigoje buvo pravesta loterija. Pirmas šio sezono renginys praėjo puikiai.

„Home Adaptation for Seniors Independence“ atstovas spalio 13 d. „Rūtos“ klube aiškino šią federacinės valdžios programą. Asmuo, sulaukęs pensinio amžiaus ir turįs nedaugiau kaip 18,000 dolerių metinių pajamų, gali veltui gauti įvairių namo apyvokos daiktų: rankeną prie vonios, kėdutę vonioje, durų užraktą ir daug, daug kitų daiktų. Jei gyvena du pensininkai ir jų metinės pajamos neviršija 22,000 dolerių, jiems tokios pačios galimybės. Dėl smulkesnės informacijos reikia kreiptis pas John Mendelson tel. 514 993-8852 arba 514 731-8852.

A. a. Jadvyya Dragūnienė, 86 m. amžiaus, mirė spalio 14 d. Po gedulinių pamaldų Aušros Vartų šventovėje spalio 18 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi duktė, vaikaitis bei sesuo ir kiti giminės Lietuvoje.

A. a. Albinas Liepinaitis, 91 m. amžiaus, mirė spalio 15 d. Po maldų laidotuvių namų koplyčioje 3254 Bellchasse, Montreal, Que., palaidotas spalio 19 d. Liko sesuo, vaikai, vaikaičiai, provaikaičiai ir kiti giminės. B.S.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

SPECIALIOS DRAUDIMO KAINOS

AUTOMOBILIAMS, kurių vairuotojai yra 55 metų amžiaus ar daugiau, neturėję nelaimių.

NAMAMS, naujiems ir atnaujintiems, gerai išlaikytiems, savininko gyvenamiems arba nuomojamiems.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545

Fax: 722-3546

HAMILTONO pensininkų namuose „Rambyne“ yra laisvas 1 mieg. butas, \$543 mėnesiui, įskaitant šildymą ir elektrą. Teirautis tel. 526-8281.

IŠNUOMOJAMAS dvejių miegamųjų butas (condominium) netoli St. Petersburg, FL. Yra teniso aikštė, 2 baseinai. Tel. 1-412-331-1733.

CLEAN FOREVER. Valome kilmis, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku tel. 416 503-1687.

PARDUODU butą Mississaugoje, Tridel Towne I, 22-ame aukšte. Du miegamieji, 2 vonios, virtuvės ir skalbimo įranga. Prie 10-to kelio ir Burnhamthorpe gatvės. Skambinti vakarais (po 5 v.v.) tel. 416 239-4445. Agentai prašomi nesikreipti.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimą, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojame prieinamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Paremkite „Tėviškės žiburius“ auką, rėmėjo ar garbės prenuerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – „TŽ“ leidėjai

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

atlieka įvairiausias

statybos-remonto darbus.

Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti

Alvydui tel. 905 848-9628

416 609-5108 (pager).

WALTER V. DAUGINIS

INSURANCE - DRAUDIMAS

PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS NUO 1998 M. LAPKRIČIO 1 D.

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE

300 North Queen St., Suite 105N

Etoibicoke, Ont. M9C 5K4

(šiaurinė pusė Queensway; prieš Sherway Gardens)

Tel. 416 622-5305 arba